

ГЛАСНИК

АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У НОВОМ САДУ

ГОД. III.
„Гласник“ излази као месечник
Годишња претплата 100 дин.
Поједини број 10— динара.

НОВИ САД
15 ДЕЦЕМБАР 1930

БРОЈ 11. и 12.
За чланове Адвокатске Коморе
је претплата урачуната у
чланарину.

Др. ЈОВАН САВКОВИЋ

РЕВИЗИЈА

ПО НОВОМ ГРАЂАНСКОМ ПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

У чему се подударају а у чему разликују, у погледу ревизије, стари (зак. чл. I из год. 1911) и нови грађански парнични поступак? Према зак. чл. I из године 1911, дакле по грађанском парничном поступку који је још у крепости на подручју Апелационога суда у Новом Саду, против пресуда првостепенога суда има места ревизији, са ограничењима која предвиђају §§ 521—523. Нема места ревизији против пресуда судбенога стола као призивнога суда, ако вредност парнице не прелази 5000 дин. (у случајевима § 758 т. 3 и 5 ако вредност парнице не прелази 1000 дин.). Нема места ревизији против пресуда призивнога суда само у питању парничних трошкова. — У питању судске надлежности, има места ревизији само у случају, ако је призивни суд надлежност установио и ако закон предвиђа искључиву надлежност. — Нема места ревизији на тој основи да парница спада у делокруг срескога суда, нити на тој да она, с обзиром на вредност спора, спада у делокруг судбеног стола. — Пресуду призивнога суда којом се пресуда првостепенога суда одобрава, странка која првостепену пресуду, или део пресуде који је од призивнога суда одобрен, призивом није напала, не може напасти ревизионом молбом. — Ревизија се простире, са ограничењима која предвиђа § 522, и на одлуке донесене пре пресуде. — Ревизионо суђење над пресудама апелационога суда врши Касациони суд. Над оним пресудама пак судбених столова као призивних судова, донесеним у парницама које без обзира на вредност спадају у делокруг срес-

ких судова, а којих вредност не прелази 25000 дин., врши ревизионо суђење Касациони суд, иначе апелациони суд.

Ревизија се има предати у року од 15 дана. Овај је рок преклузиван и рачуна се од уручења пресуде. Ревизиона молба може се предати и одмах по проглашењу пресуде. — Ревизиона молба се има предати код призивнога суда, сигнирана по адвокату. Она има да садржи: 1) означање пресуде чија се ревизија тражи; 2) ревизиону молбу са означањем да ли се напада цела пресуда или један њен део; 3) изјаву о томе на каквој се основи пресуда напада. — Ако се испостави да је ревизиона молба предата доцкан, или да је предата против такве одлуке против које нема места ревизији, или ако ревизиона молба не одговара захтевима означеним у § 527 т. 1—3, или ако се она има одбити услед других недостатака који се не могу надокнадити, претседник одељења износи ревизиону молбу пред сенат који одлучује о њеном одбацивању, без саслушања странака. Исто се тако ревизиона молба има изнети пред сенат, ако претседник нађе, да суђење по ревизионој молби не спада у делокруг суда коме су списи поднесени. — Рочиште за расправу ревизионе молбе истиче претседник сената. — Ревизија се решава путем јавне рефераде, на којој странке не могу говорити, ако је нападнута пресуда судбенога стола као призивнога суда и ако вредност парничног предмета не прелази 10000 дин. — Противна странка може у првом полувремену, рачунајући цело време од уручења позива за ревизиону расправу до расправнога рока, дати одговор, сигниран по адвокату, у коме се може ревизионој молби прикључити. Прикључење се може ограничити само на питање сношења и висину парничних трошкова. — Ревизија се, сем случ. из § 545, решава путем усмене расправе, на којој један од чланова сената предмет рефрише, после чега могу странке и усмено образложити своје молбе.

Ревизиона молба као ни прикључење, не могу се променити, нити се ревизиони захтев може повисити. — Ревизиони суд ревидира пресуду призивнога суда на основу стања ствари како је оно у пресуди изнесено. — Нападање стања ствари које је изнесено у пресуди призивнога суда, може се узети у обзир само онда, ако је странка то стање ствари у ревизионој молби или у прикључењу изрично напала. — Против стања ствари изнесенотога у пресуди призивнога суда, могу се као докази употребити само расправни записник и његови прилози. — Да ли је стање ствари истинито или није, може се ревизионом молбом напасти само на тој основи, да је оно установљено нетачном применом или неприменом

правнога правила, да је из чињеница изведен очевидно погрешан закључак, или да је стање ствари установљено у противности са садржином списка. — Чињенице и докази који нису наведени код првостепенога или призивнога суда, могу се код ревизионога суда навести само утолико, уколико се ради о околности која се према § 540 има узети у обзир по званичној дужности, или ако се ради о установљењу тога, да је призивни суд рђаво применио или да није применио правни пропис који се односи на поступак. И оваке чињеничне тврдње и докази морају се навести већ у ревизионој молби или у одговору, док се на усменој расправи могу навести само у случају, ако странка учини вероватним, да их у поднесцима, без своје кривице, није могла навести.

Провођење доказа, уколико је оно према § 535 дозвољено, може ревизиони суд поверити умољеном или изаслатом судији, па, уколико се то покаже потребним, може доње судове позвати и да се очитују. Исто се тако проводи доказ у случају оправдања, прекида или суспензије поступка, или престанка прекида и суспензије. — Изостанак правилно обавештене странке, или једне од њих, не спречава да се ревизија изврши. Због изостанка са расправе нема места повраћају у пређашње стање. — Околности које спречавају парницу предвиђене у т. 1 и 2 § 180, као и недостатак делокруга у другој алинеји § 522, узима ревизиони суд у обзир по званичној дужности. Исто тако ако се у призивном поступку десио случај 1—3 и 5 т. § 504. Ове околности узима ревизиони суд у обзир по званичној дужности и онда, ако је одлука призивнога суда, донесена по овим питањима, постала правомоћном. — Ревизиони суд може пресуду призивнога суда ревидирати само утолико, уколико је она нападнута ревизионом молбом или прикључењем. — Ако се у призивном поступку десио који од случајева из § 505 т. 1—3, ревизиони суд поступа без обзира на ревизиону молбу и прикључење. — Сем случајева у § 540, може ревизиони суд узети у обзир повреду процесуалнога правила само утолико, уколико је пресуда призивнога суда на тој основи изрично нападнута. — Ако је пресуда нападнута само на тој основи, да у призивном поступку постоји који од случајева из § 504 и 505 1—3, или да је призивни суд донео одлуку противно прописима 503—506 и 518 §§, или да није дао места којем дилаторном приговору, ревизиони суд се ограничава само на онај ревизиски основ који је странка навела. Случајеве из § 505 т. 1—3 узима у обзир, међутим, и онда, ако се странка због њих не жали.

Ревизиони суд је дужан очитовати се о образложењу ревизионе молбе и прикључења, а нарочито о правном правилу које је у њима изнесено. — Ако се предмет може решити на основу стања ствари које је установио призивни, или ревизиони суд у случајевима §§ 534-537, ревизиони суд суди у меритуму предмета или ставља пресуду призивнога суда ван крепости и доноси одговарајућу одлуку. При доношењу одлуке ревизиони суд није везан за предлог странака. — Ако ревизиони суд не може донети одлуку у смислу предњег, он пресуду призивнога суда разрешава, у целини или делимично, и упућује призивни суд на даљи поступак и доношење нове одлуке. Призивни је суд дужан у новом поступку и одлуци држати се стајалишта које је заузео ревизиони суд. — Ревизиони суд странку која је поднела ревизиону молбу против две једнаке пресуде, а чију ревизиону молбу одбије и нађе да је она очевидно неоснована, осуђује као упорнога парничара на глобу до 1000 дин., коју одмерава према приликама парнице и степену упорности. — На глобу до 1000 дин. ваља осудити и ону странку, која је ревизиону молбу поднела против такве пресуде, против које се ревизија несумњиво не може поднети. — За глобу је у првом реду одговоран адвокат који је молбу сигнирао, који према странци има, међутим, право на противпотраживање само у том случају, ако је ревизиону молбу поднео на нарочито упутство странке. — Прописи који вреде за призивни поступак, уколико за ревизиони поступак не постоје нарочити прописи, вреде и у ревизионом поступку.

По новом грађанском парничном поступку против пресуда призивнога суда има места ревизији. — Против одлука призивнога суда у маличним стварима нема места даљем правном леку. — Против пресуде призивнога суда којом се првостепена пресуда потврђује, није допуштена ревизија, ако вредност спорнога предмета о којем је призивни суд одлучио, без споредних тражбина, не прелази 5000 динара. У случају 3 зач. § 596, ревизија је допуштена без обзира на вредност спорнога предмета о којем је одлучио призивни суд. — Ревизија се може тражити: 1) што је пресуда призивнога суда ништава из којег од разлога означених у § 571; 2) што у призивном поступку има каквог недостатка који не ствара истина ништавност, али који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени; 3) што се пресуда призивнога суда оснива у којој битној тачци на чињеничној претпоставци која стоји у противности са парничним списима првостепенога или другостепенога суда; 4) што се пресуда призивнога

суда оснива на погрешној правној оцени ствари. — Ревизиони суд испитује пресуду призивнога суда у границама предлога и разлога изнесених у ревизионом писмену. — Ако постоји који разлог ништавости, ревизиони суд ће га узети у обзир по званичној дужности, иако није изнесен у ревизионом писмену. — Нова чињенична тврђења и докази могу се у ревизионом поступку изнети само у циљу да се поткрепе или побију тврдње да је пресуда призивнога суда ништава због којег од разлога ништавости из § 571, или да у призивном поступку има каквог недостатка који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. — Ревизија се улаже предајом писменог поднеска парничном суду првога степена. — Рок за предају ревизије је петнаест дана, а рачуна се од дана уручења призивне пресуде. Тај се рок не може продужити. — Благовремено поднесена ревизија спречава да наступи правомоћност и извршивост пресуде све дотле, док се о ревизији не одлучи или док она не буде повучена. — Ревизиско писмено мора уз оно што сваки поднесак мора садржавати, садржавати још: 1) означање пресуде против које се улаже ревизија; 2) одређену изјаву у којој се мери пресуда напада; одређено кратко означање разлога из којих се она напада и изјаву да ли се предлаже укидање или преиначење пресуде и какво преиначење; 3) навод чињеница и доказних средстава којима ће се доказати оправданост ревизиских разлога из § 597 т. 1 и 2; 4) потпис адвоката. — Кад се ревизија оснива на ревизиском разлогу наведеном у § 597 т. 4, треба у ревизиском писмену изнети укратко, из којих разлога подносилац ревизије сматра да је ствар с правне стране погрешно оцењена.

Прекасно уложене и недопуштене ревизије одбацује првостепени суд закључком. — Благовременост и допустивост ревизије не може се побијати рекурсом, него само у ревизиском одговору. — Ревизиски противник, пошто му буде достављено ревизиско писмено, може у строгом року од 15 дана поднети првостепеном суду ревизиски одговор. — Ревизиски суд узео у обзир само оне нове чињенице и доказе ревизиског противника, које је овај за оповргавање оправданости разлога истакнутих у ревизиском писмену унео у ревизиски одговор. — Подношење ревизиског писмена и одговора не може се заменити изјавом у судски записник. Парнични суд првога степена, пошто буде предан ревизиски одговор, или пошто безуспешно протече рок који је за то одређен, шаље списе призивном суду, који ће их, прилажући списе призивнога суда, спровести ревизионом суду. — Ревизиски суд одлучује о

ревизији у нејавној седници, без претходне усмене расправе. Но ревизиски суд може, по предлогу или по службеној дужности, одредити усмену ревизиону расправу, ако то сматра за потребно, — Извиђаји и провођење доказа, потребних за утврђивање оправданости ревизиских разлога из § 597 т. 1 и 2, врши замољени судија. — Ревизиски суд, по правилу, одлучује о самој ствари. — Ако у случају § 571 т. 4 и 5, пресуду призивнога суда прогласи ништавом, или је укине из разлога § 597 т. 2, и налази да је за одлучивање о ствари потребна нова расправа, вратиће у тој сврси ствар призивном суду. — Кад се пресуда призивнога суда има укинути из разлога § 597 т. 2, али је очевидно потребна расправа у првом степену, да би ствар постала зрелом за одлуку, укинуће се пресуда првога суда у границама ревизиских предлога и ствар вратити суду првога степена. — Ако ревизиски суд нађе да пресуду или поступак треба укинути због ништавости, на коју ваља пазити по службеној дужности, вратиће ствар суду првога степена. — У случају последњег зачала § 604, укинуће ревизиони суд призивну, а по потреби и првостепену пресуду, и вратити ствар призивном, односно првостепеном суду, иако у том погледу у ревизионом поступку није стављен предлог. — Суд којем је ствар враћена, везан је у даљем поступку и одлучивању за правно схватање по којем је ревизиони суд донео пресуду. — Ако ревизиски суд нађе да је ревизија очевидно уложена из обести, или зато да би се ствар одуговлачила, изрећи ће против предлагача ревизије или његовога адвоката казну због обести. — Уколико прописима који вреде за ревизиони поступак није што друго прописано, вреде прописи о призиву и за ревизију.

Из упоређења горњих прописа оба поступка, зак. чл. I из год. 1911 и новог поступка, излази: да се оба поступка подударају у томе, да ревизиони суд не ревидира пресуду призивнога суда само у томе погледу, да ли је призивни суд правилно применио формалан и материалан правни пропис, као што је на то ограничен француски Касациони суд; да ревизиони суд не само поништава, касира пресуду призивнога суда, као што то чини француски Касациони суд, коме закон изрично забрањује да суди у меритуму предмета, него да ревизиони суд, по оба поступка, суди и у меритуму предмета. То значи, да је и по новом поступку, као и по зак. чл. I из год. 1911, ревизиони суд не само суд који касира пресуду призивнога суда, него и трећа судска инстанција, са ограничењима, која у погледу ревизије по доњим судовима установљенога чињеничнога стања ствари и оцене доказа,

парнични поступак поставља. — У оба поступка постоје ограничења у погледу права на улагање ревизионе молбе. Но, док по старом поступку, нема места ревизији само против пресуде судбенога стола као призивнога суда, ако је том пресудом првостепена пресуда потврђена и ако вредност парничног предмета не прелази 5000 дин. (код § 758 т. 3 и 5 1000 дин.), по новом поступку, нема места ревизији против свих потврђујућих пресуда призивнога суда, без обзира на то да ли је као призивни суд судио судбени сто или апелациони суд, уколико вредност предмета о којем је призивни суд судио не прелази 5000 дин. Према томе је у новом поступку законодавац ограничио право на улагање ревизије, јер ревизију не допушта ни против потврђујућих пресуда апелационога суда, ако вредност предмета о којем је апелациони суд судио не прелази 5000 дин. У маличним предметима (вредност спора 500 дин.), који поступак зак. чл. I из год. 1911 не познаје, против одлуке призивнога суда нема места ревизији, без обзира на то да ли је пресуда призивнога суда потврђујућа или преиначујућа, па је у новом поступку то једини случај где и против преиначујуће пресуде призивнога суда ревизија није допуштена. — О допустивости ревизије у случају 4 зачела § 590 новог поступка (ревизија је допуштена без обзира на вредност спорнога предмета и против потврђујућих пресуда призивнога суда) биће доције речи. — Ограничење у погледу предавања ревизионе молбе предвиђено у § 523 старог поступка, нови поступак не познаје, али га је судска пракса усвојила.

По старом поступку, у питању сношења и висине парничних трошкова, има места ревизионој молби само у случају, ако је ревизиона молба поднесена и у меритуму предмета. По новом поступку, међутим, одлука о трошковима коју пресуда садржи важи само као закључак (решење), који се може побијати само рекурсом (утоком), ако се заједно не побија и одлука о главној ствари. Према пропису § 622, против одлуке другостепенога суда о парничним трошковима рекурс није допуштен, без обзира на то да ли је другостепена одлука потврђујућа или преиначујућа. Ако се пак пресуда призивнога суда побија у меритуму предмета, може се у ревизиском поднеску напасти и одлука о парничним трошковима, за случај да ревизиони суд пресуду призивнога суда промени. У том случају може ревизиони суд променити и изреку призивнога суда о сношењу, односно узајамном укидању трошкова. Висина пак појединих ставки трошковника, уколико је од призивнога суда установљена, остаје и за ревизиони суд меродавна.

Ако, међутим, ревизиони суд пресуду призивнога суда у меритуму потврди, онда мора и изрека у погледу трошкова остати непромењена. Постоји иначе у аустријској јудикатури та пракса, да је ревизиони суд властан, у случају ако пресуду призивнога суда промени, да донесе одлуку о трошковима првостепенога и призивнога поступка и онда, ако у том погледу није стављен никакав предлог.

Противно од старога поступка, где у парницама које без обзира на вредност спадају у делокруг среског суда, а чија вредност не прелази 25000 дин., врши ревизионо суђење и апелациони суд, врши ревизионо суђење по новом поступку, у свима споровима, без обзира на вредност, искључиво Касациони суд. — Рок за предају ревизионе молбе је у новом поступку, као и у старом, 15 дана, који се рачуна од дана уручења пресуде призивнога суда. — И по новом поступку ревизија се предаје писмено, сигнирана по адвокату, и она се не може предати на записник. — Ревизионо писмено, осим услова које тражи 527 § старога поступка, мора по новом садржавати још нарочито и изјаву да ли се предлаже укидање или преиначење пресуде и какво (ревизиски предлог), те навод чињеница и доказних средстава којима ће се доказати оправданост ревизиских разлога наведених у § 597 т. 1 и 2. И по старом поступку (§ 535), мора странка такве чињенице и доказе навести већ у ревизионој молби, односно одговору, а може их доцније навести само утолико, уколико учини вероватним, да их без своје кривице у писменом поднеску није могла навести. — Када се ревизија оснива на ревизиском разлогу из § 597 т. 4 новога поступка (пресуда призивнога суда оснива се на погрешној правној оцени ствари), она мора садржавати још и разлоге услед којих подносилац ревизије сматра да је ствар с правне стране погрешно оцењена. — По новом поступку ревизиско писмено има се предати код првостепенога а не код призивнога суда. Према томе прекасно уложене или недопуштене ревизије одбацује првостепени суд закључком (§ 601 нов. пост.), док ревизију која има формалних недостатака, не може одбацити првостепени него само ревизиони суд. Према томе је првостепени суд дужан да и ревизиско писмено које има формалних недостатака уручи противнику ради одговора. — Првостепени суд доставља ревизиском противнику један примерак ревизискога писмена, док то по старом поступку чини ревизиони суд. — Благовременост и допустивост ревизије не може се побијати по новом поступку рекурсом, него само у ревизиском одговору, док се закључак којим је првостепени суд ревизију као

прекасно уложену или недопуштену одбацио, може нападати рекурсом. Како, међутим, према § 622 нов. пост., против закључка другостепенога суда којим се закључак првостепенога суда потврђује, recurs није допуштен, значи да по новом поступку у питању одбацивања прекасно уложене или недопуштене ревизије рошава, у случају потврђујуће одлуке, у другом степену, коначно призивни суд, док у старом поступку, и о допустивости ревизије као и о одбацивању прекасно уложених и ревизија са формалним недостацима, решава искључиво ревизиони суд. — Како се ревизија по новом поступку предаје код првостепенога суда, шаље парничне списе првостепени суд прво призивном суду (§ 602), који их даље, прилажући списе призивнога суда, спроводи ревизионом суду. У старом поступку, међутим, јер се ревизиона молба подноси увек код призивнога суда, шаље призивни суд списе ревизионом суду на даљи поступак. — У новом поступку ревизија се решава, по правилу, не путем усмене расправе, него у нејавној седници (603 §1, стога и о питањима евентуалних формалних недостатака ревизискога писмена и ништавних разлога из § 571, решава ревизиони сенат у нејавној седници. У ревизионом поступку отпада према томе потреба претходнога поступка, предвиђенога у призиву, (§§ 504 и 505 новог поступка) који се, противно од решавања ревизије, решава, по правилу, путем усмене расправе. Ако ревизиони сенат налази да, упркос предлога референтова, не постоји ни један формалан ревизиони основ, нити ништаван разлог, који се има узети у обзир по званичној дужности, он се саветује и одлучује и о другим ревизионим разлозима које је подносилац ревизије навео. — Да ли ће се за расправу ревизије истаћи усмена расправа, или ће се она решавати у нејавној седници, одлучује у новом поступку, противно од старог, где усмену расправу истиче увек претседник одељења, само веће. — У погледу рока у којем се ревизиско рочиште има истаћи, вреди, према § 607 нов. пост., прописи § 574, по коме између доставе позива странкама и рочишта, ваља да остане размак времена од 15 дана као и по старом поступку, док се по оба поступка може овај рок скратити. — Установе прикључења ревизионој молби противника у новом поступку нема. — У смислу § 607 односно § 580 нов. пост., усмена ревизиона расправа одржава се по истим правилима као и призивна, где један члан сената као референт износи ток поступка код доњих судова и предлоге странака, после чега могу и странке говорити, тако да се начин ревизионе усмене расправе подудара, углавном, у оба по-

ступка. — По оба поступка ревизиски противник може на ревизиско писмено дати одговор, у старом поступку у првој половини расправнога рока, који се рачуна од уручења ревизискога писмена и обавештења противникова о расправи, а у новом у року од 15 дана по уручењу ревизискога писмена противнику по првостепеном суду. У оба поступка доставља се противнику по један примерак одговора. — Ни у једном ни у другом поступку није допуштена промена нити проширење ревизискога захтева. — Пропис § 536 старога поступка вреди и у новом.

У новом поступку исто као и у старом, ревизиони суд ревидира пресуду призивнога суда на основу чињеничнога стања ствари које је установио призивни суд, и то само онда ако је оно у ревизиском писмену нападнуто. У новом поступку ревизиони суд може као и у старом, установљено чињенично стање ствари ревидирати само на тој основи: да је призивни суд погрешно применио или да није применио материално-правно или формално-правно правило, или да се установљено стање ствари оснива на чињеничној претпоставци која стоји у противности са списима. — Оцена доказа проведена по призивноме суду и закључци које је призивни суд извео о истинитости или неистинитости чињеничних тврдња странака, не чини по новом поступку ревизиони основ, на коме би се пресуда призивнога суда могла напасти и на коме би Касациони суд пресуду могао ревидирати. — По оба поступка може и ревизиони суд водити доказни поступак, (по старом путем замољенога или изаслатога судије, по новом само путем замољенога судије), само онда, ако се ради о околностима које је суд дужан узети у обзир по званичној дужности (540 § ст. п., 597 § т. 1 новога), или ако се ради о повреди формално-правнога прописа, односно таковом недостатку (597 § т. 2 нов. пост.) који истина не ствара ништавост, но који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. — И у једном и у другом поступку имају се такве чињеничне тврдње и докази изнети већ у ревизиском писмену односно одговору. — Изостанак странака са ревизиске усмене расправе, по оба поступка, није сметња да се расправа одржи. — Ништавне разлоге из § 571 (540 § ст. п.) узима и у новом поступку ревизиони суд у обзир по званичној дужности, иначе ревизиони суд испитује пресуду призивнога суда, по оба поступка, само у границама ревизиских предлога изнесених у ревизиском писмену. — О врстама одлука које ревизиски суд по новом поступку може донети, биће доцније речи. — У оба поступка може ревизиони суд обеснога парничара казнити

глобом, односно казном. — По оба поступка важе и за ревизиони поступак прописи призивнога поступка, уколико за ревизиони не постоје нарочити прописи. — Док се по новом поступку ревизија, по правилу, као што је већ речено, решава у нејавној седници, без усмене расправе, у старом решава се без усмене расправе, изузетно, путем јавне рефераде, само онда, ако је ревизионом молбом напуднута пресуда судбенога стола као призивнога суда, а вредност парничнога предмета не прелази 10000 дин.

Ревизија по новом грађанском парничном поступку.

Пошто смо прегледали у чему се подударају а у чему разликују у погледу ревизије оба поступка, законски чланак I из год. 1911 и законик од 13 јулија 1929, да видимо сада у чему чему се састоје главне одлике ревизије по новом поступку, јер смо о њима у претходном одељку говорили само узгред и у вези са ревизионим поступком узаконеним зак. чл. I из год. 1911. Као што је напред речено, ревизиони суд и по новом поступку, није само суд који поништава, касира пресуду призивнога суда и упућује призивни суд да, према његовим упутствима, донесе пресуду и у меритуму предмета, него је ревизиони суд и по новом поступку, као и по старом, трећа судска инстанција, власна и дужна да суди и о самој ствари, у меритуму предмета, што је судовима са чисто касационим делокругом, као што је француски Касациони суд, законом изрично забрањено. Иако трећа судска инстанција, ревизиони суд је по новом поступку, у погледу ревизије по призивноме суду установљенога чињеничнога стања ствари и оцене доказа, ипак зато везан ограничењима које му закон поставља. — По новом поступку се ревизија може поднети само због недостатка поступка или пресуде призивнога суда, док пресуда првостепенога суда, изузев ништавне разлоге из § 571, не може бити никада предметом ревизије. — Према пропису § 596, ревизији има места против пресуда призивнога суда, без обзира на то, да ли је као призивни суд судио апелациони суд или судбени сто, и то не само против коначних, него и против међупресуда, са ограничењима која исти члан грађ. поступка у својим даљим расположењима предвиђа. — Као што је напред поменуто, ревизионо суђење, противно од зак. чл. I из год. 1911, где оно врши и апелациони суд, врши по новом поступку искључиво Касациони суд. — Касациони суд ревидира пресуду призивнога суда у оквиру ревизионих предлога и разлога који су изнесени у ревизиском писмену, на основу чињеничних навода и доказа који су изнесени код првостепенога и призивнога

суда. Нова чињенична тврђења и докази могу се, према другом зачелу § 598, у ревизиском поступку износити само у циљу да се поткрепи или побије тврђење да је пресуда призивнога суда ништавна због којег од разлога из § 571, или да у призивном поступку има каквог недостатка који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. — Ревизиони суд не испитује само да ли се пресуда призивнога суда оснива на погрешној материално-правној оцени ствари, него испитује и то, да ли у призивном поступку не постоје и какве повреде формално-правних прописа, које истина не стварају ништавост, али су могле спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. — У § 597 нов. пост., побројани су таксативно разлози на којима се пресуда призивнога суда може напасти. Противно од призивнога поступка, где ти разлози нису побројани, ревизија се може дати искључиво на разлозима које помиње § 597 новог поступка. — Закључци (решења) који су унесени у пресуду призивнога суда могу се, уколико се не напада ревизијом и меритум предмета, напасти само рекурсом (утоком). — Само се рекурсом могу нападати и они закључци призивнога суда које је овај погрешно назвао пресудом. — Ревизиони суд решава ревизију, по правилу, путем нејавне седнице, а само изузетно, уколико веће нађе да је то потребно, путем усмене расправе. — Ревизиски суд не може вршити оцену доказа продуцираних код доњих судова, нити може у циљу установљења чињеничнога стања ствари водити доказни поступак, изузев случај предвиђен у другом зачелу § 598. Чињеница да је призивни суд погрешно оценио доказе, не чини у смислу § 597 ревизиони основ. Уколико је пак у случају § 598 потребно провођење доказа, оно се врши путем замољенога, а не путем изасланог судије. — Ревизиони суд, у смислу § 605, доноси своје одлуке у облику пресуде и онда ако пресуду укида, док је код аустрискога највишега суда обичај, да се у таким случајевима одлука доноси у облику закључка.

Допустивост ревизије. Као што је већ поменуто, ревизија је по новом поступку допуштена против свих пресуда призивних судова, без обзира на то, да ли је као призивни суд судио судбени сто или апелациони суд, и да ли је пресуда призивнога суда потврђујућа или преиначујућа, са ограничењем у 3 и 4 зач. § 596. — У маличним предметима (вредност спора испод 500 дин.), против одлука призивнога суда нема места даљем правном леку (§ 596 2 зач.) Ако тужилац тужбено потраживање повиси преко 500 дин., предмет поста-

је маличан, те против другостепене одлуке нема места ревизији. Када се диже тужба због ништавости или тужба за обновљење (§§ 623—640), меродавна је вредност коју је предмет имао у основном спору, иако је вредност парничнога предмета у оба ова поступка повишена или снижена испод 500 дин. Нова ознака вредности није за стварну надлежност суда од значаја, нити у поступку због ништавости нити у оном због обновљења, јер је и / једном и у другом надлежан суд који је донео пресуду која се тужбом побија, односно виши и највиши од тих судова (§ 626). Према томе је ревизија у оба ова поступка искључена, јер се предмет има сматрати маличним и онда ако га доњи судови нису таквим квалификовали. — Ревизија је искључена даље у случају 3 зач. § 596 новог поступка, против пресуде призивнога суда којом се потврђује првостепена пресуда, ако вредност предмета о коме је одлучио призивни суд, без споредних тражбина, не прелази 5000 дин., без обзира на то да ли је као призивни суд судио судбени сто или апелациони суд. За ревизију је одлучна вредност предмета или свота о којој је призивни суд судио. — Ревизија није допуштена ни онда, ако су више захтева који се тужбом остварују сви посепце испод 5000 дин., који између себе не стоје нити у правној нити у чињеничној вези. Ако така веза између њих постоји, њихова се вредност има сабрати, па је ова меродавна за подношење ревизије. Исто се тако имају сабрати вредности (своте) главне пресуде и допунске пресуде. — У смислу § 594 (3 зач.), дужан је призивни суд у пресуди изрећи да ли предмет о коме је одлучио прелази 5000 дин. Према последњој реченици 3 зач. 594, ова процена веже и ревизиони суд, док у аустр. поступку, из кога је § 594 нашега поступка узет, тога прописа нема, тако да ревизиони суд према аустр. јудикатури за оваку процену призивнога суда није везан. — Ако је парнични предмет непроцењив, ревизији има места. — Потврђујућа је пресуда призивнога суда и онда, ако је првостепена пресуда одобрена из других разлога; ако је призивни суд првостепену пресуду само допунио, а не и променио; ако је пресуда призивнога суда преиначена само у погледу парничних трошкова, јер се одлука о парничним трошковима, иако је унесена у одлуку о главној ствари, има сматрати закључком, који се може напасти само рекурсом (утоком). У таком случају читава се одлука призивнога суда не може у случају 3 зач. § 596 напасти правним леком: у меритуму као потврђујућа, у погледу пак парничких трошкова у смислу § 622. — Потврђујућом пресудом има се сматрати и она пресуда, која туженога осуђује не према глав-

ном него према евентуалном захтеву; ако је тужитељ код првостепенога суда одбијен са тужбом коначно а код призивнога суда као преурањеном и т. д.

У смислу 4 зач. § 596, ревизија је допуштена без обзира на вредност спорнога предмета о којем је одлучивао призивни суд, ако је пресуда првога суда коју је призивни суд потврдио, била донесена услед закључка призивнога суда који се није могао рекурсом побијати (§ 613 т. 3), а којим је пређашња пресуда била укинута према § 590 бр. 2 и 3 и ствар враћена суду првога степена, а та је нова пресуда донесена на основу правнога схватања за које је првостепени суд био везан услед закључка призивнога суда (§ 593 т. 2). Према пропису § 613 т. 3, против закључка призивнога суда у призивном поступку, допуштен је рекурс, кад је правна ствар спроведена којем суду првога степена или којем другом призивном суду да о њој одлучи, или да о њој расправља и одлучи, па кад у том закључку призивнога суда буде изречено, да се поступак у првом или у призивном степену има предузети или наставити тек пошто тај закључак призивнога суда постане правомоћан. Претпоставка је дакле за примену 4 зач. § 596 да је у закључку којим је ствар вратио првостепеноме суду, призивни суд изрекао своје правно схватање; да у том закључку није изречено да првостепени суд има поступак предузети или наставити тек пошто закључак призивнога суда постане правомоћан, и да је потврђујућа пресуда призивнога суда нападнута баш због рђавог правног схватања које је призивни суд у укидајућем закључку заузео. Смисао је овога законскога прописа тај, да се странкама даје могућности, да правним леком могу напасти укидајући закључак призивнога суда и онда, ако се он рекурсом није могао напасти; што значи, да тако решење призивнога суда, иако се првобитно рекурсом није могло напасти, ипак зато, не постаје правомоћно, јер се странкама доцније даје могућности да га могу напасти ревизијом. Ако, међутим, у укидајућем решењу призивни суд није изрекао никакво правно схватање, важе за поднашање ревизионе молбе редовни прописи из 1 и 3 зач. § 596. Исто тако важе за подношење ревизије редовни прописи и онда, ако је првостепени суд, услед околности које су искрсле после укидајућег закључка призивнога суда, отступио од правног схватања призивнога суда, а овај, усвајајући овако промењено гледиште пресуду потврдио, јер у том случају постоји редовна потврђујућа пресуда призивнога суда, против које је ревизија допуштена у смислу прописа 3 зач. § 596. Зачело 4 § 596 не добија примену ни онда, ако је при-

зивни суд, потврђујући пресуду првостепенога суда, усвојио првобитно мишљење његово и пресуду потврдио на основу таког правнога схватања, а не онога које је у укидајућем решењу узео. — Закључци које садржи пресуда, ако није и пресуда нападнута, могу се напасти само у током, јер они, иако су унесени у пресуду, вреде само као закључци. Ваља приметити да се правни лек има просуђивати не по томе како је назван него по његову тражењу (§ 183 зач. 2).

Ревизиски разлози. Према пропису § 598 новoga поступка, призивни суд испитује одлуку првостепенога суда у границама призивних предлога и разлога. Док закон, дакле, не набраја поименце разлоге из којих се може призивом напасти пресуда првостепенога суда, у погледу ревизије изриче § 597, да се она може тражити само из разлога побројаних у истом члану. Ако би ревизија била поднесена из којих других разлога, доњи судови су дужни, додуше, да је ревизиском суду подастру на решавање, али је ревизиски суд мора као недозвољену одбацити. Према пропису § 600 т. 2, ревизиско писмено мора уз оно што уопште треба за поднеске, садржавати још: одређену изјаву у којој се мери побија пресуда; одређено кратко означавање разлога из којих се она побија. Подносилац ревизије дужан је, међутим, у ревизиском писмену навести не само то, на којем ревизиском основу из § 597 напада пресуду, него је дужан навести и све недостатке поступка и пресуде призивнога суда који оправдавају ревизиски основ на коме се пресуда напада. Није довољно да подносилац ревизије упути само уопће на ревизиски основ који садржи § 597. Ако пресуду призивнога суда напада на пр. на основу 2 т. § 597, потребно је да у ревизиском писмену наведе тачно, какве је доказе и сведоке понудио код призивнога суда које овај није узео у обзир, и, на тај начин, спречио да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. — Ако подносилац ревизије није пресуду призивнога суда тако напао, ревизија се има одбацити.

1. Ревизиски разлог из т. 1 § 597: што је пресуда призивнога суда ништавна из којег од разлога означених у § 571. Ништавне разлоге побројане у § 571 дужан је ревизиски суд, према пропису 1 зачала § 598, узети у обзир по службеној дужности и онда, ако они нису изнесени у ревизиском писмену. — Иако се у т. 1 § 597 помињу само ништавни разлози које садржи пресуда призивнога суда, ревизиони суд је дужан узети у обзир и оне ништавне разлоге, које садржи пресуда и поступак првостепенога суда, јер је услед ништавости по-

ступка првостепенога суда, ништав и поступак, односно пресуда, призивнога суда, која се оснива на првостепеном поступку. Иако се ради, међутим, само о ништавости поступка првостепенога суда, има се увек напасти само пресуда призивнога суда, јер се ревизија може у смислу 1 зач. § 596 предати само против пресуде призивнога суда. — Пресуду првостепенога суда и поступак може због ништавости напасти и странка која је призивом није напала, јер је она гласила у њену корист, али која је уложила ревизију против пресуде призивног суда донесене услед призива друге странке. — Околност да је пресуђено о ствари у погледу које редован правни пут није допуштен, о којој већ тече парница, или о којој је већ правоснажно пресуђено, дужан је ревизиони суд узети у обзир по званичној дужности, јер и те ништавне разлоге садржи 6 т. § 571 новог поступка. У смислу § 107, дужан је ревизиони суд узети по званичној дужности у обзир и околности: да ли странка има способности да буде парнична странка; недостатак парничне способности; законскога заступања, као и недостатак потребнога посебнога овлаштења за вођење парнице. — Недостатак парничне способности, способности да се буде странка и недостатак посебнога овлаштења за вођење парнице, пошто нису поменути у § 571, не чине ревизионе разлоге из § 597. — Због околности да странка није у спору била никако заступана, или да ју није заступао законски заступник где је то било потребно, може се побијати и одлука којом је ствар правоснажно довршена, тужбом због ништавости (§ 623). Правоснажна пресуда пак, која је о истом тужбеном захтеву већ била донесена, а коју странка међувремено пронађе или стекне могућност да је употреби, разлог је за обнову поступка (§ 624 т. 5). — Ако се призивни суд упустио у расправу призива при свем том што је он доцне предат, та се погрешка призивнога суда може напасти не по т. 1, него по т. 2 § 597, као недостатак призивнога поступка. Исто тако ако је призивни суд на основу исказа сведока који су преслушани код првостепенога суда, не преслушавајући их поново, друкчије оценио исказе него што је то учинио првостепени суд.

2. Ревизиски разлог из т. 2 § 597: што у призивном поступку има каквог недостатка, који истина не ствара ништавост, али је могао спречити да се правна ствар исцрпно претресе и темељно оцени. Ти недостаци призивнога поступка могу бити врло различити, али сви они морају бити баш недостаци призивнога поступка, јер недостатке поступка првостепенога суда, изузев ништавне разлоге, ревизиски суд не може ревидирати. Ти недостаци морају

бити такве природе да су баш они имали за последицу рђаву пресуду призивнога суда. Ако је на пр. призивни суд одбио да проведе доказ о томе, да је исказ код првостепенога суда преслушаних сведока узет нетачно у записник, па сведоке не преслуша поново, онда ће само у том случају то бити ревизиски разлог из т. 2 § 597, ако би према исказима сведока, како их наводи жалилац, призивни суд морао донети другојачију одлуку од оне прве, те да је баш тај недостатак спречио да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. Ти недостаци призивнога поступка могу у исто време бити и недостаци поступка првостепенога суда, ако су оба суда одбила предлог да се проведе доказ на једну околност, а ревизиски суд нађе да је понуђени доказ био такав, да је баш услед тога што је он одбијен, спречено да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. У таком ће случају недостаци поступка оба доња суда бити разлогом за подношење ревизиске молбе. — Због недостатка у поступку првостепенога суда не може се поднети ревизија, ако тај недостатак није у призивном поступку нападнут, јер призивни суд ревидира пресуду првостепенога суда у границама призивних предлога и разлога, а при доношењу одлуке узима за подлогу само онај резултат расправе код првостепенога суда који призивом није нападнут.

У погледу ревизиског разлога из т. 2 § 597 новог поступка, ваља из јудикатуре Највишега аустрискога суда истаћи, да постоји разлог за подношење ревизионе молбе из т. 2 § 597 у овим случајевима: ако чињенице које је требало доказати, а које су потребне за правно просуђивање ствари, нису установљене, или су установљене само такве чињенице, на основу којих се правно схватање не може исконструисати; ако призивни суд установи да правни одношај не постоји, иако није установио чињенице које то доказују; ако призивни суд, не понављајући доказ, установи чињенично стање ствари друкчије него што га је установио првостепени суд, а у призивном поступку није било за то основе; ако је призивни суд, одређујући преслушање странака, пропустио да странку која рочишту није присуствовала, позове позивом који се има уручити самој странци, а у којем ће бити сврха личнога претстанка странке наведена; ако је призивни суд, не саслушавајући странку, само на основу аката оценио признање странке у смислу прописа § 363; када се призивни суд, одлучујући да поново преслуша сведоке који су преслушани код првостепенога суда, ограничи само на то да прочита исказ сведока из записника. Ако, међутим, доказ од стране првостепенога суда није проведен непо-

средно, може призивни суд и без поновљења доказа оценити их друкчије него што је то учинио првостепени суд. Постоји ревизио-ски разлог из т. 2 § 597, када призивни суд, без претходнога закључка, узме у обзир једно доказно средство по званичној дужности, тек при већању, не давши тако прилике странци да се очитује; када призивни суд из аката административне власти установи чињенице, а доказе које су странке понудиле одбије. — Не постоји, међутим, ревизиони разлог из т. 2 § 597: када призивни суд не одреди поново преслушање сведока, јер не налази да је приговор странке против вероватности исказа сведока оправдан, или ако му се чини да је првостепени суд доказе добро оценио па, испитујући парничне списе, не налази да је поновљење доказа потребно; када призивни суд нађе да је оцена о доказној снази исказа странака, како ју је оценио првостепени суд, тачна; када призивни суд није поново преслушао сведока који је код призивнога суда већ био преслушан; када није одредио доказ ради контроле већ продуцираних доказа; што није одредио допуну доказа која код призивнога суда није уопште предлагана; ако је призивни суд одбио да одгоди рочиште заказано ради личног преслушања странке која на рочиште није приступила, иако је била позвана. Призивни је суд властан да проведе доказ који је првостепени суд огласио одоцњеним. — Ако призивни суд, противно § 576, проведе доказ који је тек код призивнога суда предложен, тај се недостатак не може напасти на основу т. 2 § 597. Не може се наиме рећи, да је провођење новог доказа могло спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени, те се тај недостатак може напасти само на основу 3 т. § 597. Према пропису § 576, странке у призивном поступку смеју своје захтеве и приговоре оснивати само на оним чињеницама и доказима, које су, према садржини парничних списа, већ изнеле пред првостепеним судом. Према томе се има сматрати, да докази предложени и provedени тек код призивнога суда, за овај не постоје, а ако је призивни суд одлуку донео ипак ослањајући се и на ове доказе, онда се његова одлука оснива на чињеничној претпоставци која стоји у противности са парничним списима, а то је ревизиони разлог из т. 3 § 597. — Призивни је суд везан само за оне разлоге због којих се странка жали, према томе не може бити ревизиони разлог то, што се призивни суд није у пресуди осврнуо на једну жалбу коју странка није уопште навела. — Није ревизиони разлог из т. 2 § 597 ни то, ако призивни суд не одреди преслушање странке под заклетвом, јер према § 473 суд може одредити саслу-

шање странке под заклетвом, ако саслушање странке без заклетве није довољно да се суд увери о истинитости или неистинитости чињеница које треба доказати. Колико ће суд, међутим, поклонити вере исказу странке и без њене заклетве, оцењује суд слободно. Није ревизиони разлог из т. 2 § 597 ни то, што је суд именовао само једнога вештака јер је, према § 447, припуштено оцени суда да узме једнога или више вештака. — Погрешна оцена доказа од стране призивнога суда не може бити ревизиони разлог из т. 2 § 597. На тој се основи може напасти само погрешно излагање чињеничнога стања ствари које може имати за последицу нетачну оцenu, док се сама рђава оцена доказа може ревизијом напасти само онда, ако се оснива на чињеничној претпоставци која стоји у противречности са парничним списима првостепенога или призивнога суда (§ 597 т. 2). — Није ревизиони разлог из т. 2 § 597 ни то када призивни суд, у смислу § 369, устави висину отштете; што није узео у обзир једну тврдњу која је била изнесена још код првостепенога суда, но о којој у записнику нема трага. — Када се пресуда призивнога суда напада на основу ревизионога разлога из т. 2 § 597, има се ставити предлог да се пресуда призивнога суда укине.

3. Ревизиони разлог из т. 3 § 597: што се пресуда призивнога суда у којој битној тачци оснива на чињеничној претпоставци која стоји у противречности са парничним списима суда првога и другог степена. Ова противречност са списима мора бити таква да је она била од одлучнога утицаја на пресуђивање ствари. — Ако је у пресуди призивнога суда наведена једна за решење спора неодлучна околност која стоји у противности са списима, таква се противречност не може напасти ревизијом на основу 3 т. § 597. Исто тако ни онда, ако се пресуда призивнога суда оснива и на другим чињеницама које су саме за себе довољне да пресуда може опстати. Ревизиони разлог из т. 3 § 597 постоји и онда, ако је призивни суд узео у обзир чињенице које према парничним списима не постоје, или ако није узео у обзир чињенице које према парничним списима постоје. У оба ова случаја имају се у обзир узети парнични списи оба доња суда, ер се за основ пресуде има узети и поступак проведен код првостепенога суда. Сама оцена доказа, како ју је призивни суд схватио, не може бити предметом ревизионога нападања, те је ревизиони суд везан и за погрешну оцenu доказа призивнога суда. Ревизиони суд може без провођења расправе и поновљења доказа оцenu призивнога суда ревидирати само у том случају, ако она

почива на чињеничној претпоставци која стоји у противности са списима, коју ревизиски суд може, међутим, из самих аката установити.

Према јудикатури аустрискога Највишега суда не постоји ревизиони разлог из т. 3 § 597 услед нетачно изведеног логичког закључка, у погледу правне садржине једне исправе која је иначе тачно наведена; не постоји ни онда, када је из иначе тачно установљенога резултатаведенога доказа, повучен нетачан чињенички и правни закључак; када се у ревизионој молби тврди да у стручњачком мишљењу има противречности; када се само уопште тврди да за један закључак недостају чињеничне претпоставке и установљења и да основи на којима тај закључак почива не стоје у сагласности са резултатом доказа; не постоји ревизиони разлог из т. 3 § 597 ни онда, ако је, противно мишљењу стручњака, узето, да је једно лице било способно за правне радње, ако је стручњачко мишљење иначе тачно наведено; ако је призивни суд отступио од стручњачкога мишљења; ако је призивни суд, иако је примио непромењено стање ствари које је установио првостепени суд, извео други закључак; што призивни суд није узео у обзир чињеницу која је била наведена још код првостепенога суда. Одлука о питању да ли је уговор фиктиван или није, може се, према околностима парнице, напасти на основу 3 и 4 т. § 597 новог поступка. Не постоји случај из т. 3 § 597 ни онда, ако је призивни суд узео да постоје чињенице о којима у исказима сведока нема помена, јер у смислу § 368, може суд за доказане узети и такве чињенице које сведоци нису у свима појединостима потврдили. Не постоји ни онда, ако призивни суд оснива своје уверење на целокупном резултату доказног поступка, иако није узео у обзир све појединости доказа.

Постоји, међутим, ревизиони разлог из т. 3 § 597: ако призивни суд поред непромењеног чињеничнога стања ствари које је установио првостепени суд, у погледу резултата доказа, отступи од првостепенога суда; ако призивни суд из исказа стручњака истргне поједине реченице и дође до другог закључка него оног до кога су стручњаци дошли, иако те реченице, без везе са осталим стручњачким мишљењем, не могу ово променити; ако се призивни суд позива на нове чињенице и доказе који су наводно дати још код првостепенога суда, које, међутим, не садрже ни списи нити стање ствари које је првостепени суд установио.

Ревизиони разлог из т. 4 § 957: што се пресуда призивнога суда оснива на погрешној правној оцени ствари. Овај недо-

статак постоји, ако је призивни суд на основу установљених чињеница применио друге материјално-правне прописе него оне које је требао применити, и то или зато што правни пропис није познавао, или стога, што је правни пропис рђаво разумео. Задатак је ревизионога суда, према томе, да испитује, да ли је призивни суд на установљено чињенично стање ствари применио онај материјално-правни пропис који је у конкретном случају требао применити, и да ли је тај правни пропис добро разумео и тумачио. На основу т. 4 § 597, може се напасти само повреда материјално-правнога прописа, док се повреда формално-правнога прописа може напасти само на основу 1 и 2 т. § 597. Питање кога терети доказ у току спора, није материјално-правне него процесуално-правне нарави.

Као што је већ речено, призивни суд доноси своју одлуку на основу стања ствари које је он сам установио, а које ревизиони суд не може ревидирати. Како је пак у пракси често тешко поставити границу и установити шта је правно питање а шта чињенично стање ствари које ревизиони суд не може ревидирати, постоје у аустриској јудикатури многобројни случајеви, у којима је аустриски Највиши суд заузео стајалиште шта се има сматрати чињеничним а шта правним питањем. Ми ћемо неке од тих случајева овде навести, који ће свакако моћи послужити као директива и нашој јудикатури која ће се у овом питању морати развијати. *Питање правне оцене ствари је:* одлучивање суда о томе да ли је установљено чињенично стање ствари таково које исцрпљује сва критерија једнога законског прописа; исто тако и питање да ли је обичајно право или трговачки обичај тачно примењен или није; чињенично је питање, међутим, да ли обичајно право и трговачки обичај постоје или не. Питање правне оцене ствари је, да ли се једна радња кочи са добрим обичајем и да ли је законски допуштена или није; да ли је неко поштен поседник или није; да ли се покретна ствар може сматрати припадношћу непокретне ствари; да ли изјава садржи одрицање, преузимање дуга, цесију, јемство и т. д.; да ли је уговор без противредности, поклон, купопродаја, размена и т. д.; да ли постоји уговор на рате; да ли је електрична струја покретна ствар; да ли је неко лице криво за учињену штету и уколико; установљење висине своте у случају § 369 није чињенично питање, те, према томе, може и ревизиони суд своту коју странка потражује означити као примерену или непримерену, уколико ова процена није извршена на основу непосредноведенога доказа. Правно је питање и просуђивање узрочне везе између против-

правне радње и проузроковане штете; одлука о томе када је уговор постао перфектан; изрека о квалитетима једне ствари и узрочној вези; изрека о томе када је уговор постао перфектан; ако призивни суд налази да старање о сачувању једне ствари које је првостепени суд нашао довољним, није довољно; питање о томе да ли се подела заједнице тражи у невреме; тумачење уговора и закључци који се из писменог уговора могу извести; да ли је животиња опасна и да ли је на њу редовно надзиравано; да ли се радња или пропуст могу квалификовати кривицом; да ли се из неког понашања може закључивати опроштај; да ли је једна општина способна за правне радње или није. *Напротив је чињенично питање*: установљење узрочне везе из доказног материјала без правних разлагања; каква се воља странака може извести из извесних чињеница; установљење у погледу намере и садржине воље странака (да ли се на пр. ћутање има сматрати одрицањем); установљење знања или незнања о некој околности; установљење тога да ли је признање изгубило важност повлачењем; установљење воље и намере да странка прими обвезу; којој се странци може поклонити више вере; да ли је успео противдоказ о једној законској претпоставци установљење на основу исказа сведока шта је био предмет уговора; установљење тога шта је садржина иностраних закона, обичајног права и трговачког обичаја.

Границе у којима ревизиони суд може ревидирати пресуду призивног суда. Према пропису 2 т. § 600 новог поступка, ревизионо писмено мора садржавати одређену изјаву у којој се мери побија пресуда призивног суда; затим одређено кратко означавање разлога из којих се она побија (ревизиони разлози) и изјаву да ли се предлаже укидање или преиначење пресуде и какво преиначење (ревизиски предлог). Из овога законског прописа излази, да је ревизиски суд властан да пресуду призивног суда ревидира само утолико, уколико је то подносилац ревизиског писмена тражио, и само на основу ревизиских разлога на основу којих је ревизија уложена, изузев случајеве § 571 т. ј. разлоге ништавости, које је суд дужан узети у обзир по званичној дужности, иако се подносилац ревизиског писмена због њих не жали. Ако постоји који ништаван разлог из § 571, ревизиони суд ће укинути пресуду и поступак, уколико га захвата ништавост, али само утолико, уколико је пресуда призивног суда ревизионом молбом нападнута. Због тога да није допуштен редовав правни пут, да већ тече парница и да је ствар правоснажно пресуђена, има се према пракси аустр. Највишег суда цео

поступак поништити, без обзира на то у којем је обиму пресуда призивнога суда нападнута. — Чињеница да је ревизиони суд пресуду призивнога суда властан ревидирати само у границама ревизиских предлога и разлога, не значи да је он дужан применити баш оно правно правило, које је према нахођењу подносиоца ревизије требало применити, или ревизију одбити, него је ревизиски суд властан да примени и оно правило за које држи да га у конкретном случају ваља применити, иако жалилац његову примену није тражио. Но ревизиони суд није властан да пресуду призивнога суда ревидира на другом основу него на оном на којем је она нападнута. Ако је она нападнута на пр. на ревизиском основу из т. 3 § 597, ревизиски суд није властан да ју ревидира на ревизиском основу из т. 4 § 597.

Нове чињеничке тврдње и докази могу се у смислу § 598 у ревизиском поступку износити само у циљу да се поткрепи или побије тврдње да је пресуда призивнога суда ништава због којег од разлога споменутих у § 571, или да у призивном поступку има каквог недостатка који истина не ствара ништавост али је могао спречити да се спорна ствар исцрпно претресе и темељно оцени, али се и ти наводи и чињенице у смислу т. 4 § 600 морају навести већ у ревизиском писмену. У ревизионом се поступку не могу више стављати никакви приговори правне природе, ако они нису стављени и расправљени још код првостепенога суда (на пр. да је однос који је квалификован као купопродаја, закупни уговор и т. д.). — Доказ у случају другог зачала § 598 може ревизиони суд провести само путем замољенога судије.

Подношење ревизискога писмена. Према § 599, ревизија се улаже предајом писменог поднеска (ревизискога писмена) парничноме суду првога степена. Ревизиски рок износи петнаест дана од дана доставе призивне пресуде и он се не може продужити, он је дакле преклузиван. У меничним споровима рок за улагање ревизије као и одговора на ревизију је 8 дана (§ 649). Ревизија се може предати и телеграфским путем и у томе погледу вреди прописи § 185. — Због пропуштања рока за предају ревизискога писмена има места повраћају у пређашње стање које се има тражити код првостепенога суда. — Према § 599, када се благовремено уложи ревизија, онда се тиме спречава да наступи правна снага и извршност пресуде ревизионога суда, уколико је она ревизијом побијана, и то док се не одлучи о ревизији или док она не буде повучена. Део пресуде пак призивнога суда који ревизијом није нападнут, постаје, пошто ревизиони рок протече, правомаћан

и извршив. Пропис § 584, да призивни суд, још пре него што одлучи о призиву, по предлогу, има изрећи закључком уколико је пресуда првога суда извршна због тога што није у целини побјана, у ревизиском поступку не важи. — Ни изрека о парничним трошковима није извршива све дотле док год ревизиски поступак траје.

Према пропису § 599, ревизија се улаже предајом писменог поднеска, који се мора тим именом и означити. У смислу пак 2 зач. § 183, није од важности што је правни лек неисправно назван, ако је иначе тражење јасно. Ревизиско писмено мора, уз оно што прописује § 600, одговарати и прописима §§ 175—177. Прописи § 183 вреде и у ревизиском поступку, те, према томе, има суд по службеној дужности наредити, да се уклоне формални недостаци који спречавају уредно пословање с поднеском, што је дужан учинити првостепени суд, јер се ревизија предаје код овога суда. Ако формални недостаци, при свем том што је то првостепени суд наредио, нису уклоњени, има се ревизија по доњим судовима подастрти ревизиском суду на решавање. — Ако је ревизиону молбу некоји суд, противно пропису последњег зачела § 601, узео ипак у записник, па овај недостатак упркос наредбе доњих судова није уклоњен, ревизиски суд ће ревизију одбацити. Одбацити ће и ону ревизију која, упркос пропису 4 т. § 600, и пошто је враћена на поправак, није потписана по адвокату. — Ревизија се има одбацити и из недостатка предвиђеног у т. 1 § 600, ако пресуда против које се ревизија улаже није означена, или је означена погрешно, тако да тај недостатак смета уредном пословању суда. Ако у ревизиском писмену нема састојака из т. 2 и 3 § 600, који нису формални недостаци него битни састојци ревизиског писмена, ревизија се има поднети ревизиском суду који ће ју одбацити. — У ревизиском писмену се могу навести и правна излагања о веродостојности чињеничних твђења, јер се ревизија, по правилу, решава путем нејавне седнице, а при подношењу ревизионе молбе се још не може знати хоће ли суд одредити усмену расправу или неће. — Подносилац ревизиског писмена мора тачно и јасно означити на основу којег ревизиског разлога из § 597 напада пресуду, иако није потребно да у томе погледу од речи до речи наведе само слово закона, али се из његових навода мора ипак јасно видети на којем ревизиском основу пресуду напада. Мора навести и оне околности које чине критериј ревизиског разлога на коме се пресуда напада, јер ревизиски суд није властан да сам исконструише ревизиски разлог на коме подносилац ревизије пре-

суду можда није хтео уопште нападати. Подносилац ревизије је исто тако дужан ставити тачан ревизиски предлог, јер се и због тога недостатка ревизија има одбацити. Ако се пресуда призивнога суда напада на пр. на т. 4 § 597, дужан је подносилац ревизије изнети услед чега сматра да је ствар са правне стране погрешно оцењена, јер није довољно да се он у томе погледу само уопште позове на правна извођења дата у призивном писмену, иако се, да би се избегла понављања, може позвати на извесна тачно одређена места у призивном писмену. — Ако је пресуда нападнута на ревизиском разлогу из т. 2 § 597, има подносилац ревизије навести у погледу којих околности је требало провести понуђени доказ и уколико је ревизија услед тога оправдана.

Према 2 т. § 600, ревизиско писмено мора садржавати и изјаву да ли се предлаже укидање или преиначење пресуде и какво (ревизиски предлог). Ако, према томе, подносилац ревизије предложи укидање пресуде и повраћој предмета призивноме суду ради провођења доказа, а ревизиски суд нађе да укидању нема места него само преиначењу призивне пресуде, који предлог у ревизиском писмену није стављен, има ревизиски суд ревизију одбацити. — У случају ревизискога разлога из т. 2 § 597, има подносилац ревизије навести тачно, у чему се састоји недостатак призивнога поступка који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени, јер се ни овај ревизиски разлог не може од стране ревизискога суда узети у обзир по званичној дужности. — Ако се, међутим, пресуда напада на основу 4 т. § 597, онда може ревизиски суд, ако се ревизиски предлог којим се захтева преиначење призивне пресуде не може усвојити зато што чињенично стање, које је према садржини парничних списа меродавно за правно оцењивање ствари, није у призивној пресуди утврђено у погледу навода ревизискога противника, и то без његове кривице, укинути призивну, а по потреби и првостепену пресуду, и ствар вратити призивноме, односно првостепеноме суду, ма да у том погледу у ревизиском поступку није стављен предлог. Ово је један пропис који је наш законодавац унео у нови поступак из праксе аустрискога Највишега суда, који у самом аустриском закону није, међутим, предвиђен.

Ако је стављен и рђав ревизиони предлог, али се из садржине и разлога ревизискога писмена да установити из којег ревизионог разлога се пресуда напада, ревизиона молба се не сме одбацити. — Сем ревизије и одговора, други се припремни списи код ревизиског суда не могу подносити. — Ако би ипак зато били подне-

сени, има их одбацити још првостепени суд, јер би допустити их значило, допустити допуну ревизискога писмена и после протеклога преклузивнога рока за подношење ревизије, — Према пропису § 601, првостепени суд одбацује закључком не само прекасно уложене него и недопуштене ревизије. Таква недопуштена ревизија је на пр. она, која је дата против закључка унесенога у пресуду, иако се иначе тај закључак рекурсом може напасти; ако је ревизију поднела личност која није парнична странка; која се ревизије одрекла, или у чију корист гласи пресуда призивнога суда. — Ако подносилац ревизије није уклонио формалне недостатке које је према упутству суда требао уклонити ревизија се и онда мора противнику уручити да на њу одговори, јер ни таква ревизија није по закону недопустива. Да ли је пак треба због тих недостатака одбацити, одлучиће ревизиони суд. — Ако је одоцњена и недопустива ревизија ипак зато уручена противнику на одговор, тај се закључак суда не може побијати рекурсом него само у ревизиском одговору (§ 601). — Ако је ревизија противнику уручена, онда је више првостепени суд не може одбацити као закашњену и недопустиву. — У одговору може противник побијати тврдње и наводе ревизискога противника, а може у одговор унети и правна разлагања, јер се према 3 зачелу § 601 на одговор имају применити прописи који се односе на ревизиско писмено, изузев т. 1 и 2. — Рок за предају одговора у меничним стварима је 8 дана. — Ако се тражи допуна пресуде призивнога суда, добијају, у смислу § 607, примену прописи §§ 579 и 519 новог поступка. У погледу трошкова који се за одговор имају досудити, постоје према пракси аустрискога Највишега суда ова мерила: немају се трошкови досудити, ако је ревизија одбачена као одоцњена или недопустива а противник у одговору није тврдио да је одоцњена нити да је недопустива, или ако му је на пр. уручен рекурс који је погрешно назван ревизијом а он је на овај одговор ипак дао и т. д.

Поступак пред ревизиским судом. Према пропису § 607, уколико у погледу ревизискога поступка не постоје другојачији прописи, прописи о призиву вреде и за ревизију. — Као што је напред речено, ревизиски суд решава о ревизији, по правилу, путем нејавне седнице, без усмене расправе, а доказ, уколико му код ревизионога суда има места, проводи увек путем замољенога судије. — Претседник већа, не испитујући претходно акта, издаје их једном члану већа ради рефераде, према томе у ревизиском поступку нема претходнога поступка који § 565 предвиђа у призивном поступку. Решење о надлежности Највишега суда, јер постоји

само један Касациони суд, у ревизиском поступку такођер отпада. — Иако се у призивном поступку пресуда због изостанка не може донети, јер се призив у смислу § 585 има расправити и онда ако странке на расправу нису приступиле, ипак се пресуда призивнога суда може напасти на ревизиском основу који одговара 4 т. § 565: ако странка на призивну расправу није била позвана или није позвана преко свога адвоката, јер у том случају постоји ништаван разлог из т. 4 § 571. — Ако сенат и после референтова предлога налази да нема формалнога недостатка у поступку код призивнога суда нити ништавнога разлога, он ће одмах узети у претрес и већати и о другим ревизиским разлозима које подносилац ревизије наводи. — У ревизиском поступку одлучује увек веће о томе хоће ли се истаћи усмена расправа, која ће се по потреби морати одредити да странке усмено даду обавештења у погледу ревизиских разлога: да је пресуда призивнога суда ништава, да у призивном поступку има каквога недостатка који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени, или да се у случају ревизискога разлога из т. 4 § 597 добију од странака обавештења о чињеничном стању ствари које је у списима врло сумарно изнесено. При одређивању усмене расправе ревизиони ће суд узети у обзир и то, да ли трошкови које ће усмена расправа проузроковати не стоје у несаразмери са вредношћу предмета, а узимаће у обзир и сагласну вољу странака, ако и једна и друга желе усмену расправу. — На извиђаје и извођења доказа које код ревизионога суда врши увек замољени судија, а не као што то чини призивни суд на усменој расправи или путем одређенога или замољенога судије, имају се, према пропису § 603 посл. зачело, увек позивати и странке.

Ревизиски предлози и разлози не могу се нити проширити нити допунити, па се ни у доказ ревизиских разлога из т. 1 и 2 § 597, не могу наводити нити предлагати нове чињенице и докази који у ревизиском писмену или одговору нису дати. — Не вреди у ревизиском поступку пропис 2 зачела § 577: ако се присутни призивни противник не противи, већ се упусти у расправљање о промењеним предлозима или о новим разлозима призива, сматраће се да је на то пристао. Према томе је ревизиски суд везан строго за разлоге и предлоге ревизиске молбе. — Није допуштена у ревизионом поступку ни промена основе тужбе, стављање новог тужбенога захтева или подизање новог приговора. — У погледу оцене доказа као што је већ примећено, ревизиони суд је везан за оцену коју је дао призивни суд, па ма ова била и погрешна.

Заблуде и нетачности које је призивни суд учинио код установљења чињеничнога стања ствари, не чине ревизиони основ из § 597. У смислу 2 т. § 598, ревизиони основ чини само поступак при провођењу доказа, уколико је био погрешан и имао недостатака, али не сама оцена доказа и закључци које је призивни суд извео о истинитости тврдња које су странке поставиле. Једино у случају ако се пресуда призивнога суда у којој битној тачци оснива на чињеничној претпоставци која стоји у противности са парничним списима суда првога или другог степена, може се погрешна оцена доказа призивнога суда напасти на основу 3 т. § 597. У том случају може и сам ревизиски суд, оцењујући како треба садржину списка, доћи до другог установљења: ако би на пр. нашао да су сведоци, на чијим се исказима оснива пресуда призивнога суда, исказали друго а не оно што се наводи у пресуди, може и ревизиски суд, на основу тачнога исказа сведока, доћи до другог установљења. — У погледу пак правне оцене установљених чињеница, није ревизиски суд ниуколико везан за схватање призивнога суда.

Какве одлуке може донети ревизиски суд? Ревизиски суд може ревизију пре свега: 1) одбацити као недозвољену а) због формалних недостатака из т. 1, 2 и 4 § 600 поступка; б) ако се тек код ревизискога суда испостави да је ревизија законом искључена (§ 596 т. 2 и 3), ако је т. ј. уложена од лица које ревизију не може предати (пресуда призивнога суда гласи у његову корист) или од лица које се одрекло права да уложи ревизију; в) ако се тек код ревизискога суда испостави да је ревизија одоцњено предата. 2) Ако ревизиски суд нађе да ревизиски разлози нису основани, он ће ревизију одбити. 3) Ревизиски суд може пресуду призивнога суда у границама ревизиских разлога укинути и предмет вратити призивноме суду на поновно расправљање из ништавнога разлога т. 4 и 5 § 571 а) ако призивни суд странци незаконитим пропуштањем, нарочито пропуштањем доставе, није дао могућности да расправља; б) ако која странка у призивном поступку није била никако заступана, или ју није заступао законски заступник, ако јој је такав био потребан, уколико вођење парнице није било доцније по пропису закона одобрено и уколико се ради решења предмета покаже да је потребна расправа. Та потреба може међутим, отпасти, ако странка пред замољеним судијом или на евентуалној усменој ревизиској расправи учини изјаве које није могла учинити код призивнога суда, тако да је ревизиски суд у положају да о ствари сам одлучи; в) ако у призивном поступку има каквог недостатка који истина не ствара ништавост, но који је могао

спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени (§ 597 т. 2). Ако призивни суд, после укидања његове пресуде од стране ревизискога суда, може ствар у меритуму решити, он у том случају није дужан одржавати расправу, него може одмах донети и одлуку (ако на пр. странка у поднесеном писмену призна једну за спор одлучну околност, а уједно се одрекче расправе). — Пресуда се може укинути и ствар вратити призивноме суду и онда, ако се подносилац ревизије само жалио на недостатке призивнога поступка, иако није изричито тражио укидање пресуде. 4) Ревизиски суд може услед недостатка у поступку укинути обе пресуде доњих судова: ако је потребно да расправу у случају ревизискога разлога из т. 1 § 597 проведе првостепени суд, нарочито из месних разлога. Пресуде се доњих судова и у овом случају могу укинути, међутим, само у границама ревизиских предлога. 5) Уколико је пресуда призивнога суда ревизијом нападнута, може ревизиски суд укинути поступак оба доња суда и ствар вратити првостепеноме суду, услед ништавости која постоји већ у првостепеном поступку: а) ако је у одлучивању учествовао судија који би био по закону искључен из судиског пословања у тој правној ствари или за којега је суд одлучио да је оправдано изузет (§ 571 т. 1); б) ако парнични суд није био прописно састављен (§ 571 т. 2); в) ако којој странци незаконитим поступањем, нарочито пропуштањем доставе, није дата могућност да расправља пред судом (§ 571 т. 4); г) ако је јавност неоправдано била искључена (§ 571 т. 7); д) ако су странке или њихови заступници, против прописа § 273 став 3, приложили судским списима нацрте за расправне записнике (§ 571 т. 8). Ако постоји случај из т. 9 § 571, вратиће ревизиски суд предмет првостепеног суду да донесе нову пресуду: ако је пресуда донесена са таким недостацима да ју није могуће са сигурношћу испитати; ако изрека пресуде сама себи противречи; ако за одлуку нису изнесени никакви разлози а ови се недостаци не могу уклонити ни исправком пресуде. 6) Ревизиски суд мора укинути цео поступак и првостепенога и призивнога суда и тужбу одбити: а) ако већ у првостепеном поступку постоји ништавост из т. 3 § 571: ако је првостепену пресуду донео суд који није могао ни изричним споразумом странака постати надлежан за ту правну ствар; б) ако већ у поступку код првостепенога суда постоји ништавост из т. 5 § 571: ако која странка у поступку није била никако заступана, или је није заступао законски заступник, ако јој је такав био потребан, уколико вођење парнице није било накнадно по пропису закона одобрено. Ако овај разлог ништавости по-

стоји само у поступку код призивнога суда, ревизиски суд ће поништити само поступак призивнога суда и ствар вратити томе суду (странка је позвата на пр. преко адвоката који нема пуномоћи; позвата је странка која је после поступка код првостепенога суда постала парнично неспособна). Када је овај ништаван разлог постојао, међутим, још код првостепенога суда, цео поступак, вођен незаконито, постаје ништаван и ревизиски суд мора у том случају не ствар вратити првостепеноме суда, као што ју враћа призивном, него тужитеља са тужбом одбити; в) ревизиски суд ће поступак оба доња суда поништити и тужбу одбити и онда ако постоје ништавни разлози из т. 6 § 571: ако је пресуђено о ствари у погледу које редовни правни пут није допуштен; или о којој већ тече парница или о којој је већ правоснажно пресуђено. У погледу ништавнога разлога да редован правни пут није допуштен, важи пропис 3 зачела § 40 поступка (одлука у смислу става 1 и 2 не може се донети онда кад јој је у погледу разлога ништавости стоји на путу која друга правноснажна одлука, донесена било од истог било од којег другог суда).

Одлуке ревизионога суда у меритуму предмета. У свима случајевима у којима се пресуда призивнога суда не може укинути као ништавна (т. 4 и 5 § 571), нити одредити нова расправа услед каквог недостатка у призивном поступку, има ревизиони суд донети одлуку у меритуму предмета. У меритуму предмета ће ревизиски суд донети одлуку и онда, ако је у призивном поступку било којег ништавнога разлога из т. 1, 2, 7, 8 и 9 § 571. У овим случајевима одлучује ревизиски суд у меритуму предмета и онда ако странке не даду изјаве да желе да ревизиски суд суди без повраћаја предмета призивном суду, као што је то потребно у призивном поступку (§ 572). — Редован поступак би и у овим случајевима ништавости био тај, да ревизиски суд пресуду призивнога суда поништи и предмет врати овоме на поновну расправу, односно доношење нове пресуде, али је аустриски законодавац, да би смањио број случајева у којима ревизиски суд пресуду призивнога суда поништава, предвидео случајеве поништавања само на т. 4 и 5 § 571 и т. 2 § 597, што је наш законодавац из аустрискога поступка непромењено примио. И у овим случајевима, међутим, може ревизиски суд судити у меритуму предмета само тако, ако се и првостепени поступак не мора поништити због какве ништавости, а призивни поступак није имао недостатка који је могао спречити да се ствар исцрпно претресе и темељно оцени. Ако је, међутим, и у првостепеноме поступку

било ништавости из § 571 т. 1, 2, 7, 8 и 9, ревизиски суд мора поништити оба поступка и предмет вратити првостепеном суду, ради поновне расправе, односно доношења нове одлуке.

Поводећи се за праксом аустрискога Највишега суда, унео је наш законодавац, као што је напред већ поменуто, као последње зачело § 604 и овај случај: ако се ревизија тражи из разлога § 597 бр. 4, а ревизиски суд нађе, да је овај ревизиски разлог оправдан, али да се ревизиски предлог којим се захтева преиначење призивне пресуде не може усвојити зато, што чињенично стање које је према садржини парничних списа меродавно за правно оцењивање ствари, није у призивној пресуди утврђено у погледу навода ревизискога противника, и то без његове кривње, онда ће ревизиски суд укинути призивну, а по потреби и првостепену пресуду и вратити ствар призивном односно првостепеном суду, ма да у том погледу у ревизиском поступку није стављен предлог. Тај случај да ревизиски суд може предмет вратити и по службеној дужности призивном суду, ма да се пресуда напада само на основу ревизискога разлога из т. 4 § 597 и ма да у томе погледу није стављен предлог, у аустриском грађанском поступку није нормиран, али га је пракса Највишега аустриског суда усвојила, па га је из аустриске јудикатуре и наш законодавац унео у закон. Тај случај може наступити онда, ако тужени, насупрот тужбеноме захтеву, стави, на пр. у исто време, и приговор застаре и приговор урачунавања, па првостепени суд, пошто нађе да приговор застаре стоји, не упушта се у установљење чињеничнога стања ствари гледе компензационога приговора. Ако, међутим, ревизиони суд нађе, да застара није наступила, вратиће у смислу § 604 предмет призивноме суду да установи чињенично стање и у погледу компензационога приговора, које призивни суд, с обзиром да је приговор застаре уважио, па му оно није било потребно, није установио.

Ревизиски суд доноси своју одлуку у облику пресуде и онда ако пресуду призивнога и првостепенога суда укине (§ 605). Код аустрискога Највишега суда постоји, међутим, пракса, да се укидајућа пресуда доноси у облику закључка (решења) — У смислу § 605, суд коме је ствар враћена везан је у даљем поступању и одлучивању за правно схватање по коме је ревизиски суд донео своју укидајућу пресуду, па је за ово правно схватање везан и сам ревизиски суд. — Према § 606, ако ревизиски суд нађе да је ревизија уложена очевидно из обести, или зато да би се ствар одуговлачила, изрећи ће против предлагача ревизије или његовог

адвоката казну због обести. Ревизија може бити из обести уложена не само онда када је поднесена против потврђујуће, него и онда када је поднесена против преиначујуће пресуде призивнога суда, ако је она очевидно неоснована. Против адвоката ће се казна изрећи нарочито у случају ако је странка ревизију уложила по нарочитом утицају и наговору адвокату, или ако ју је уложио адвокат без претходног знања и одобрења странке. Обест на страни адвоката, ако није одређена усмена расправа, неће бити увек лако установити. Због тога ће се казна морати већином изрећи против саме странке. — Казна због обести у смислу § 268 ни сме прећи своту од 3000 динара. — Уколико у отсеку о ревизији није што друго наређено, прописи о призиву вреде и за ревизију (§ 607). —

Питање ублажавања казне по 4. т.

§ 71. к. з.

Принципе одмеравања и ублажавања казне по новом крив. закону регулишу §§ 70—73. — У § 71. к. з. реч је о опћеним нормама ублажавања казне (редовно ублажавање) и оно се врши строго у оним границама, које су постављене у том §-у. Овај § налази своју примену у свима случајевима, који су нормирани у посебном делу, — изузевши само оне случајеве, у погледу којих закон изричито овлашћује Суд, да казну ублажи по слободној оцени. (§ 72. к. з.) односно да учини оца ослободи од сваке казне (§ 73. к. з.) (и ово потоње се има без сумње сматрати у исвесном смислу као ублажавање, пошто се не ради о ослобођењу од кривње, него само о ослобођењу од казне.)

Стилизација т. 4. § 71. к. з., где је реч о редовном ублажавању казне пунолетних, није сасвим јасна и прецизна. Због тога су у погледу тумачења и примене те 4. т. и настала сасвим супротна схваћања и размислилажења. Једни се, примењујући т. 4. § 71. к. з. равнају строго и искључиво према слову закона. Други али, тражећи решење питања, имају у виду још и нешто друго. Мора се наине узети, да је § 71. свакако рађен према једном принципу и да чини са свима својим тачкама нераздвојну целину, па да услед тога и поједине одредбе истог §-а свакако стоје и треба да стоје у хармонији и међусобној вези и да се допуњавају. — Откуда али онда несклад, који — прихватајући становиште, да код 4. т. никакво спуштање испод законског минимума није могуће — у том случају без сумње постоји између 1. 2. 3. и 5. т. §-а 71. к. з. с једне стране, те 4. т. истог §-а с друге стране. Ето баш та околност и побуђује, да се од стране многих прихвати становиште, које се више ослања на логичну, него ли на граматичалну интерпретацију законског текста. А при првом тумачењу отпадају и све контрадикције.

Принцип, којим се законодавац руководио при изради § 71. к. з. био је без сумње тај, да се увек има пружити стварно и битно олакшање и ублажење и то — колико је то у опште могуће — баш у погледу временског трајања казне лишења слободе. На том принципу дакле базира § 71. к. з. И у духу тог принципа свакако су и израђене тачке 1. 2. 3. и 5. истог §-а. И зар једино та 4. т. да чини изузетак?

Редом ћемо узети поједине тачке, следећи увек законодавчеву мисао.

Место смртне казне применом 1. т. § 71. к. з. долази вечита робија или робија најмање десет година. Пре свега се али мора нагласити то, да се ове две казне не постављају овде онако алтернативно, као што је то случај код многих крив. дела у посебном делу (на пр. § 138, 139, 167. ал. 4.) Пошто наиме овде није реч о двема врстама казне, него су у питању само две мере исте врсте казне, услед тога се ту и не може радити о избору у смислу § 74. к. з., него се овде вечита робија спомиње само ради отклона сваке сумње у погледу тога, да ли да се ублажавање врши и путем вечите робије или да се при ублажавању одмах има прећи на времену робију, као на први степен при ублажавању по тој тачци. То, да место смртне казне долази вечита робија, ваљало је истаћи још и с обзиром на пропис 3. ал. §-а 37. к. з. („Где закон није изрично казао, да је робија вечита она је времена“). Није дакле ту реч — макар и алтернативно у оном тежем случају, — само о промени врсте у том смислу, да место смртне казне у тежем случају као сасвим самостална мера ублажења долази максимална граница блаже врсте казне. Минимална је казна дакле код 1. т. §-а 71. к. з. једино она од 10 година робије. Цифрама сс само она диференција у времену казни робије (20 год.) може изразити, а то износи 10 година. При ублажавању по 1. т. може Суд дакле изрећи са 10 год. казне лишења слободе мање само у односу према оној максималној граници времене робије, а у односу према вечитој робији та се диференција цифрама не може ни изразити.

Место вечите робије долази при ублажавању према 2. т. § 71. робија најмање 7 год. При ублажавању по

тој 2. т. може Суд дакле са пуних 13 год. робије мање изрећи и то само у односу према оној максималној граници времене робије, а у односу према вечитој робији, та се диференција — и ако иста може бити и врло знатна — цифрама као и у првом случају, не може ни изразити.

У случају кад је за крив. дело прописана времена казна, чија је најмања мера у закону одређена, спуштање се врши до најмање законске мере дотичне врсте казне. (3. т. § 71.) У посебном делу има небројено таквих крив. дела. Но више од 10 год. робије, као мин. границе, није прописано ни код једног крив. дела. 10 год. робије, као најмања казна, прописана је на пр. код дела из § 92. ал. 2., 93. ал. 1. ал., 109. ал. 3 и т. д. По 7-6-5 година као најмања казна долази код дела из 167. 3. ал., 173. ал. 2. 191. 3. ал. и т. д. Доста има затим крив. дела, код којих је прописана казна од 1 год., 6 месеци и 3 месеца. Пошто код времене робије минимална граница износи једну годину, услед тога диференција при ублажавању по овој 3. т. може у корист осуђеног да износи код времене робије и пуних 9 година.

Према 5 т. § 71. Суд може затвор заменити новчаном казном. Овде казна лишења слободе сасвим отпада и место ње долази новчана казна.

У случају 1, 2, 3. и 5. т. § 71. ублажавање се дакле увек и по правилу врши на тај начин, што се скраћује временско трајање оне казне лишења слободе, која је предвиђена у посебном делу и то може да буде и у знатној мери са 10—13 или 9 година, а у једном случају (5. т.) казна лишења слободе чак сасвим и отпада и на место исте долази новчана казна.

Међутим при ублажавању према 4. т. § 71. — претпостављајући, да 4 т. не дозвољава никакво спуштање — нема никаквог скраћивања временског трајања казне лишења слободе, временско трајање казне остаје исто и непромењено. Јасно је, да при оваквом тумачењу ова 4. т. стоји у очитој противности са принципом, који је узет иначе за основу при изради тог §-а 71. к. з. Већ се и одатле може извести закључак, да је законодавац без сумње нешто друго морао имати у виду, а не оно,

што се при граматикалној интерпретацији законског текста изводи.

При ублажавању по 4. т. место робије долази строги затвор, а место заточења и строга затвора, затвор. Пада у очи. да је место робије узето не заточење, као најближа по тежини врста, него строги затвор. Питање је због чега. Ту сад треба имати у виду то, да код заточења минимална законска граница казне износи 1 год., дакле исто онолико, колико и код робије. Међутим минимална законска граница је код строга затвора 7 дана. То нам већ и само по себи казује, шта је била и шта је могла бити интенција законодавчева. Интенција законодавчева је — назначујући не заточење, него строги затвор, као врсту казне, на коју се при ублажавању са робије има прећи — евидентно била та, да се на тај начин омогући спуштање казне испод законског минимума робије (испод 1 год.) Иначе би закон место строга затвора узео заточење, које би као такођер блажа врста казне, потпуно одговарала својој сврси. Све ово говори такођер у прилог становишта, да 4 т. дозвољава и предвиђа спуштање испод зак. минимума (испод 1 год. робије односно стр. затвора).

То што при ублажавању по 4. т. место заточења долази затвор, а не строги затвор, логична је последица тога, што је строги затвор, како смо горе изложили, морао бити узет у комбинацију место робије као блажа врста казне.

Место строга затвора при ублажавању по 4. т. долази затвор. Овде спуштања испод минимума нема и то зато, јер је најмања мера стр. затвора и затвора иста (7 дана). Осим тога мора се имати у виду и то, да она казна од 7 дана затвора претставља крајњу (најнижу) границу казне лишења слобода уопште. Даље скраћивање казне лишења слободе дакле ту у опште није више ни могуће.

Најлакше се може уочити она велика, основна разлика између 4 т. с једне стране, те свих осталих тачака (1. 2. 3. и 5. т) истог §-а с друге стране, кад се упореди најмања мера предвиђене робије код тежег и

лакшег случаја истог крив. дела при редовном кажњавању са најмањом мером предвиђене казне тог тежег и лакшег случаја при примени § 71. Узмимо на пр. дело из § 194. к. з. — 1. зач. § 194. гласи: „Ко каквом електричном, парном или каквом другом моторном силом проузрокује опасност за живот људи или опасност у већем обиму за туђу имовину, казниће се робијом до десет година.“ То кривично дело, кад је услед истог више лица изгубило живот или било тешко повређено, кажњава се са најмање 10 год. робије (2. зач. § 194.) У случају ублажавања минимална казна у овом потоњем, тежем случају (2 зач. § 194) применом 3. т. §-а 71. к. з. износи 1 год. робије. У првом пак лакшем случају (1 зач. § 194) — прихваћајући становиште, да код ублажавања према 4. т. не може бити спуштања испод минимума оне врсте казне, у којој је изречена оригинална казна — минимална би казна износила 1 год. строгог затвора. Временски однос минималне казне је при редовном кажњавању код та два случаја 1 према 10. При ублажавању пак према § 71. тај је временски однос нарушен потпуно. Јер се минимална казна и оног тежег и оног лакшег случаја временски потпуно изједначаје. При истим и једнаким ублажавним околностима дакле казна како оног тежег, тако и оног лакшег случаја може да буде потпуно иста. Међутим јасно је, да би еквивалентно ублажавање лакшег случаја било само оно, које би омогућило спуштање казне робије испод минимума врсте. Примена само блажије врсте казне — без пружања икакве олакшице у погледу временског трајања казне лишења слободе — не претставља само по себи битно олакшање и ублажење. Разлика у корист осуђеног, а услед примене блаже врсте казне може бити једино на пр. у споредној казни (§§ 46. и 48. к. з.) и приликом извршења казне у погледу затворског режима. У односу али према пруженој погодности код 1. 2. 3. и 5. т. то не значи много.

Треба имати још у виду, да су крив. дела, у погледу којих се ублажење врши према 4. т. § 71., уопште много лакша од оних, код којих се то ублажење врши према 1. 2. и 3. т. Законом предвиђена казна робије

наиме код оних првих крив. дела у већини случајева не прелази 5 год. И зар не изгледа чудно, да се код ових лакших и мање опасних крив. дела спуштање испод законског минимума уопште не дозвољава, док код оних других крив. дела, код којих је предвиђена смртна казна или вечита робија, а престављају управо најтежу повреду и угрозу општег интереса — закон предвиђа спуштање и са 10—13 па и више година испод минимума.

Ми смо сад на основу горњег расматрања и логичне интерпретације текста покушали извести директан закључак у погледу тачности и исправности једног и другог становишта, но постоји могућност, да се и извесним индиректним закључивањем допринесе расчишћавању тог питања.

§ 211. к. з. прописује, да се према тамо побројаним службеницима, а кад буду осуђени за дела из § 206. од. 1., § 207 од. 1. и § 208. има увек применити пропис § 49. (где је реч о губитку државне или друге јавне службе). Законом предвиђена казна је у свима горенаведеним случајевима робија (специално код § 208. робија до 5 год. и робија до 10 година.) У оном случају кад се државни службеници због наведених дела осуде на робију, нема никакве потребе за примену § 49 к. з., пошто ће се исти према пропису § 46 к. з. уз робију морати осудити на губитак часних права, које се пак према § 47. између осталог састоји и у губитку права на државну или ма коју другу јавну службу или на јавна звања. Ако се пак истим службеницима признаду олакотне околности и исти — сходно становишту или тумачењу, да код ублажавања према 4. т. не може бити никаквог спуштања — осуде на 1 годину строгог затвора, као на могућу најнижу казну, онда опет не постоји никаква потреба, да се у § 211. Суд засебно и специално у погледу тих случајева упућује на примену § 49., пошто је Суд — осуђујући исте службенике на могућу најмању казну (1 год. строгог затвора) — већ и према општем пропису (1. ал. §-а 49.) обавезан у тим случајевима применом § 49. осудити исте на губитак

службе. Према томе се како у првом случају (робија), тако исто и у другом случају (најмање 1 год. стр. затвора) потпуно излишним може сматрати оно упућивање Суда у §-у 211 к. з. на примену § 49. к. з.

А кад се то ипак чини, значи, да збиља постоји потреба за специјално упућивање Суда на примену § 49. к. з. А та потрена у горњим случајевима (§ 206. од 1., § 207. од 1. и § 208.) може настати само тако, ако се узме, да се исти службеници при постојању олакшавних околности у место робије могу осудити и на казну мању од 6 месеци строгог затвора, јер само у том случају Суд није дужан изрећи губитак државне службе односно само у том случају настаје потреба специјалног упућивања Суда на примену § 49. к. з.

Могло би се дакле узети, да је законодавац, статуирајући § 211., имао у виду баш оно друго становиште у погледу ублажавања казне у случајевима 4. т. § 71. к. з.

У правној се литератури на разне начине коментарише та 4. т. § 71. к. з. Г. Др. Чубински професор универзитета, угледни члан комисије за израду крив. закона, стоји на становишту, да је Суд при ублажавању казне пунолетних, замењујући робију односно заточење строгим затвором односно затвором, везан законским минимумом оне казне, коју замењује (тај минимум износи код робије и код заточења 1 год.) Г. Франк-Шиловић и г. Урошевић не говоре ништа о овом питању. А г. Др. Доленц професор универзитета и један од оних, који су узели највиднија учешћа при изради овог закона, као и још један истакнути члан комисије за израду овог закона, стоје на становишту, да Суд није везан законским минимумом оне казне, коју замењује. Према овом схваћању минимална казна робије односно заточења применом 4. т. § 71 к. з. треба да износи 7 д. строгог затвора односно 7 д. затвора.

У пракси наилазимо такођер на разнолике примене те 4. т. § 71. к. з. Неки Судови стоје на становишту, да је Суд везан законским минимумом оне казне, коју замењује. Велики Сенат Окр. Суда у Новом Саду, под претседништвом г. Др. Белајчића, претседника Окр. Суда,

донео је баш ових дана пресуду, којом је због дела, за које је предвиђена робија, а применом 4. т. § 71. осудио оптужене на 6—6 месеци строгог затвора. Апелациони Суд у Новом Саду стоји такођер на становишту, да се место робије односно заточења применом 4. т. § 71 к. з. може изрећи 7 д строгог затвора односно 7 д. затвора. По мом знању Касациони Суд у Новом Саду још до сад није заузео становиште по овом питању.

По свему изгледа, да дефинитивно и једнообразно становиште још није исформирано.

КАСАЦИОНА ЦИВИЛНА ПРАКСА

КАСАЦИОНОГА СУДА Б. ОДЕЉЕЊА У НОВОМ САДУ

ОБЈАВЉУЈЕ ДР. ЈОВАН САВКОВИЋ

КАСАЦИОНИ СУДИЈА

Предаја некретнина у власништво обдаренога, уз услов да оне после његове смрти пређу поново у власништво дародавца, није посао за случај смрти. Такав правни посао не може се сматрати ни именовањем потоњег наследника, које претпоставља да је претходно именован наследник.

Касациони суд Б. одељење у Новом Саду
Г. 191-1929.

Касациони суд ревизиону молбу тужене одбија и осуђује ју да тужитељици, у руке њенога правозаступника, плати, у року од 15 дана под претњом оврхе, 1250 дин. (хиљаду две стотине и педесет динара ревизионих трошкова.

Разлози: Против пресуде Апелационога суда поднела је ревизиону молбу тужена и тражила је да се пресуда промени, тужба одбије и тужитељица осуди да плати трошкове. — Жали се да је Апелациони суд повредио материално-правни пропис када је изрекао да уговор којим је тужитељица задржала себи право власништва на упарничене некретнине, после смрти малол. М. Т., није уговор за случај смрти, него уговор међу живима.

Жалба није основана. — Међу парбеним странкама није спорно да је тужитељица, наследивши иза свога сина Т. П. међу осталима и упарничене некретнине, на оставинској расправи, одржаној у Белој Цркви 3 септембра 1918 год., исте те некретнине предала у власништво пок. малол. М. Т., уз услов, да ће некретнине, уколико малолетни умре пре тужитељице, поново њој припасти. Како се у овом случају ради дакле само о предаји некретнина у власништво пок. М. Т., са ограничењем трајања овога права до смрти даропримца М. Т., када оне треба да пређу поново у власништво тужитељице, правилно је поступио Апелациони суд када овај правни посао није квалификовао послом за случај смрти, за чију је ваљаност законом условљено да он буде учињен у облику прописаном за тестаментарна расположења.

Овако расположење тужитељице не може се сматрати ни именовањем потоњег наследника у особи тужитељице, јер именовање потоњег наследника претпоставља претходно именовање наследника, који у конкретном случају није, међутим, именован.

Расположење о трошковима ревизионога поступка оснива се на прописима §§ 543 и 508 грађ. п. п.

Нови Сад, 1 октобра 1929.

*

Тужбом се могу реализовати само она потраживања стечајних поверилаца која су у стечајну масу пријављена и на ликвидационој расправи оспорена било у погледу класификације било у погледу истинитости. — За такве парнице искључиво је надлежан стечајни суд, односно срески суд на чијем је подручју седиште суда који је одредио отварање стечаја.

Касациони суд Б. Одељење у Новом Саду
Г. 954-928.

Касациони суд услед ревизионе молбе туженога пресуду призивнога суда разрешава и тај суд упућује на даљи поступак и доношење нове одлуке у којој се има решити и питање која ће странка сносити и трошкове ревизионога поступка, који се за тужитеља установљавају у своти од 650 динара (шест стотина и педесет динара) а за туженога у своти од 1500 динара (хиљаду и пет стотина динара).

Разлози: Против пресуде призивнога суда поднео је ревизиону молбу тужени. Жали се да је призивни суд донео пресуду са повредом материјално-правнога правила када потраживање тужитељево није признао, јер се оно из исказа преслушаних стручњака, а и из исказа самога старатеља стечајне масе, даје установити. Сам старатељ стечајне масе признао је уговор који је тужени склопио са презадуженим, али га је ипак, пошто је масу преузео, без отказа отпустио, а берива му није исплатио. Тражио је да се као сведок преслуша Н. М. из Старе Кањиже.

Касациони суд налази, да је, пре одлуке у меритуму предмета, с обзиром на прописе стечајнога закона, а и зак. чл. LIV. из год. 1912., потребно установити извесне чињенице, од којих зависи да ли је П. Ј. био властан да тужбу против стечајне масе покреће, и, ако је био властан, да ли је старатељ стечајне масе, нападајући пресуду измирнога суда, имао тужбу покренути пред стечајним или пред редовним судом.

Према пропису § 60 стечајног закона (зак. чл. XVII из г. 1881), у првом разреду потраживања имају се подмирити потраживања оних стечајних поверилаца, који су у радњи презадуженога били за-

послени као намештеници, у погледу њихових берива, ако ова нису старија од године дана, рачунајући ово време од дана отварања стечаја унатраг. Према пропису пак истога члана, неисплаћена берива за отказно време, ако је старатељ стечајне масе намештеника и даље задржао, имају се сматрати дуговима масе, па се као таква имају и исплатити. Према пропису пак §§ 126 и 145 стечајнога закона, тужбом се могу остваривати само она потраживања стечајних поверилаца, која су у своје време у стечајну масу пријављена, и која су на ликвидационој расправи нападнута било у погледу класификације било у погледу истинитости. Према пропису § 23 зак. чл. LIV из год. 1912, за оваке парнице прописана је искључива надлежност стечајнога суда, односно онога срескога суда на чијем је подручју седиште суда који је одредио отварање стечаја.

Како, међутим, призивни суд у погледу чињенице, када је стечај над презадуженим отворен, стање ствари није установио; како није установио стање ствари нити у погледу чињенице шта је од потраживања које П. Ј. ставља према стечајној маси, дуговање масе а шта потражује као стечајни повереник, и пред којим је судом П. Ј., према томе, односно старатељ стечајне масе, тужбу имао покренути; како није установио даље ни то, да ли је П. Ј. потраживање које тражи као неисплаћена му берива за годину дана унатраг у стечајну масу благовремено пријавио и да ли му је оно на ликвидационом рочишту признато или је нападнуто, ваљало је пресуду призивнога суда разрешити и тај суд упутити на даљи поступак у коме ће ове чињенице имати да установи.

Одредба о трошковима оснива се на прописима §§ 543 и 508 грађ. п. п.

Нови Сад, 4 јуна 1929.

*

Једна једина оврха вођена против трговца, није још доказ за то да је трговац плаћања обуставио. — Поверилац који је у смислу 124 § овршног закона властан да заплењено потраживање овршеника парницом наплати, властан је да ово на себе и путем цесије пренесе.

**Касациони суд Б. одељење у Новом Саду
Г. 69-1929.**

Касациони суд ревизиону молбу тужитеља одбија и осуђује га да туженом, на руке правозаступника му плати, у року од 15 дана

под претњом оврхе, 1500 динара (хиљаду и пет стотина динара) ревизионих трошкова.

Разлози: Против пресуде Апелационога суда поднео је ревизиону молбу тужитељ. — Жали се да је Апелациони суд донео пресуду са повредом формално-правнога и материално-правнога правила: што је установио као чињеницу, да тужени није знао и да није ни могао знати да је стечајни дужник плаћања обуставио, јер да се, према сталној судској пракси, обуставом плаћања има сматрати већ та чињеница, да је против убележенога трговца вођена оврха. Како је, међутим, тужитељ против стечајног дужника прву оврху водио још 30 децембра 1925, стечајни дужник је своја плаћања био још тада обуставио. — Нетачно је и установљење Апелационога суда, као да би све три оврхе које је тужени против стечајног дужника водио, истицале из једнога неподељенога потраживања, јер су оне вођене на основу три сасвим различита менична потраживања, која су туженоме у разном времену и досуђена. — Нетачно је установио Апелациони суд као чињеницу и то, да тужени већ и стога није могао имати знања о инсолвенцији стечајног дужника, јер је само он, тужени, водио оврху, јер су оврху водили и други веровници, па је тужени, у време када је стечајни дужник на њега своје потраживање цедирао, за обуставу плаћања морао знати.

Жалбе су неосноване. — Апелациони суд је, без повреде правних прописа установио, да стечајни дужник, у време када је тужени против њега водио оврхе, плаћања није био обуставио. Сама чињеница пак да је против дужника вођена једна, па под извесним околностима и више оврха, ни према стечајном закону, а ни према сталној судској пракси, није још доказ за то да је трговац плаћања обуставио. Ни у ком случају пак није основана жалба тужитеља што Апелациони суд није установио као чињеницу, да је стечајни дужник још 30 децембра 1925, када је тужени против њега провео само једну једину оврху, плаћања већ био обуставио. У погледу оврха пак, које су против стечајног дужника други повериоци водили, тужитељ није пружио доказ да је тужени о тим оврхама имао знања, те се зла вера туженога, ни с обзиром на те оврхе, није могла установити.

Како је, међутим тужени прву оврху водио још 30 децембра 1925, дакле више од 6 месеци пре стварања стечаја, дејство ове оврхе тужитељ према пропису последњег зачала 27 § стечајног закона већ не може нападати. Како је тужени овом оврхом запленио и потраживање стечајног дужника према К. Ј., он би

према пропису § 124 зак. чл. 60 из год. 1881, био властан да ради наплате овога потраживања покрене парницу, па је био властан да ово потраживање на себе и путем цесије пренесе. Тужитељ пак нигде није тврдио, да стечајни дужник не би био ово потраживање цедирао туженоме на рачун измире првога потраживања, ради кога је тужени оврху провео 30 децембра 1925.

Расположење о ревизионим трошковима оснива се на прописима §§ 543 и 508 грађ. п. п.

Нови Сад, 25 јунија 1929.

*

У смислу 130 § грађ. п. п. по тужитељу поднесени обрачун, може суд узети у обзир и установити само у случају ако тужени обрачуна не би положио.

Касациони суд Б. одељење у Новом Саду
Г. 165-1929.

Касациони суд ревизиону молбу тужитељице одбија и осуђује ју да туженоме, у руке његовога правозаступника, плати, у року од 15 дана под претњом оврхе, 1025 динара (хиљаду двадесет и пет динара) ревизионих трошкова.

Разлози: Против пресуде Апелационога Суда поднела је ревизиону молбу тужитељица и тражила је да се пресуда Апелационога суда промени и тужени осуди у смислу тужбенога захтева и на плаћање свих трошкова.

Жали се да је Апелациони суд са повредом формално-правних и материјално-правних правила установио да је тужени обрачун положио, док се по туженом поднесени саставак чије ставке нити су датиране нити поткрепљене исправама, не може сматрати таквим обрачуном којим лице које је на полагање рачуна обавезано, удовољава дужностима о полагању рачуна.

Жалба није основана. Према пропису § 130 грађ. п. п. тужитељица би била, истина, власна тражити да јој тужени положи обрачун, али је Апелациони суд установио као чињеницу, што у осталом и сама тужитељица признаје, да јој је тужени обрачун још пре покретања тужбе положио. Тужитељица тврди додуше да тај обрачун који је тужени положио не одговара ни у ком погледу захтевима уредног обрачунавања, али је при свем том чињеница, што и сама тужитељица признаје, да је тужени обрачун положио, док § 130 грађ. п. п. допушта да се по тужитељици

поднесени обрачун може узети у обзир само у случају ако тужени обрачуна није уопште положио.

Тужитељици би према томе остајало једино право да докаже које ставке у поднесеном обрачуну не одговарају реалним примањима односно издавањима те да, у колико то докаже, тражи да се тужени обвеже да јој накнади своту која се буде показала као разлика у њену корист између свота обрачуна који је положио тужени и обрачуна за који тужитељица тврди да је тачан.

Расположење о ревизионим трошковима оснива на прописима 543 и §§ 508 грађ. п. п.

Нови Сад, 24 септембра 1929.

*

Ако је странка заступана од више адвоката позив на расправу правилно је уручен ма коме од опуномоћених адвоката.

Касациони суд Б) одељење у Новом Саду
Г. 669-1929.

Касациони суд уток одбија и потврђује решење Апелационога суда.

Р а з л о ж и: Из пуномоћи прикључене списима види се, да је тужени осим дра Б. И. опуномоћио и дра Л. Ј. да га у парници заступа. Тужени је у парници дакле заступан по два адвоката. Како је Апелациони суд према томе правилно поступио када је на призивну расправу позвао туженога преко адвоката дра Л., није основана жалба туженога да је Апелациони суд одбацио призив безразложно, када се на расправи правилно позвани тужени на овој није појавио.

Нови Сад, 3 октобра 1929.

КАСАЦИОНА КРИВИЧНА ПРАКСА

КАСАЦИОНОГА СУДА Б. ОДЕЉЕЊА У НОВОМ САДУ

ОБЈАВЉУЈЕ Др. БОГОСАВЉЕВИЋ ЕМИЛИЈАН

КАСАЦИОНИ СУДИЈА

К. 252/26 1930 (Кас. суд 2/IV 1930).

Окр. суд је 27/IX 1928 прогласио I-II р. опт. кривима, што су 29 јуна 1923 намерно али не у намери на убиство, у телу злоставили оштећеног на тај начин, да га је I р. летвом ударио по глави, а II р. убо ножем у раме, у леђа нук кичму и у стражњицу, те су му задали повреде излечиве преко 20 дана, чиме су као супочиниоци извршили злочин тешке телесне повреде, означен у од. 1 ст. 1. чл. 301. к. з., који се услед примене чл. 92 к. з. квалификује као преступ и т. д.

Апелациони суд је 31/X 1929 одсбрио пресуду окр. суда.

Кас. суд је 2/IV 1930 из службене дужности уништио пресуду апелационог суда, а из ништавног разлога ксји је наведен у сл. ц.) т. 1 чл. 385 к. п. те оптуженог ослободио од оптужбе и последица. Разлози: како су оптужени дело починили 29/VI 1923; како је дело квалификовано као преступ; како крив. поступак код преступа застарева за 3 године, јер то тако прописује од. посл. чл. 106 к. з. како по од. 3. чл. 79 н. кр. з. право на гоњење кривичних дела застарева ако прође два пута онолико времена, колико се по закону за застарелост тражи, и најзад како је од времена када је дело почињено тј. од 29/IV 1923 до данас тј. 2/IV 1930 протекло више од 6 година, то је ваљало да њи поступак обуставити.

*

К. 90/16 1930 (Кас. суд 14/III 1930)

Окр. суд је 20/X 1928 прогласио кривим оптуженог што је покретне ствари које је судски извршилац на основу решења ср. суда запленио и њему на чување оставио, отуђио, па је тиме починио применом чл. 82 к. з. преступ утаје из чл. 355, 356 и 359 к. з. Вредност проневерених покретнина је преко 2000 дин. и т. д.

Апелациони суд је донео пресуду 23 X 1929, унаштио је пресуду окр. суда из ништавног разлога: т. 3 чл. 385 к. п. отклонио је примену 92 к. з. али је дело ипак квалификовао као преступ јер овршно потраживање износи свега 495 дин. те по сталној судској пракси дело се има квалификовати према мањој вредности било да

је то вредност потраживања, било да је та вредност заплених предмета.

Кас. суд је из службене дужности поништио пресуду апелационог суда и дело квалификовао по т. 3 чл. 366 н. кр. з. зато јер је блаже. Наиме се инкриминирано дело казни по чл. 359 к. з. ако је преступ, до 1 године затвора, док је за ово дело предвиђена казна у од. 1 чл. 366 затвором до годину дана или новчано до 10.000 дин. Пошто је казна алтернативна и пошто не предлежи ни нечасна побуда, ни зао карактер учиниоачев то се имала блажа врста казне одредити и стога је кас. суд одмерио новчану казну од 500 дин.

*

К. 69/47 1930 (Кас. суд 2/IV 1930).

Оптуђени је проглашен кривим од стране окр. суда за дело увреде владајућег Краљз означен у § 91 т. б. с. к. з. и за дело из чл. 103 с. к. з. зато што је 26/III 1929 год. погрдне речи јавно изговорио против владајућег Краља и претседника владе и осудио га применом 62 с. к. з. за дело из § 91 с. к. з. на казну затвора у трајању од 3 године, а за дело из чл. 103 с. к. з. на казну затвора у трајању од 1 месец дана; укупно на 3 год. и 1 месец затвора.

Апелациони суд је 10/XII 1929 пресудио: уништава пресуду I ст. суда из ништ. разлога који је описан у т. 2. § 385 к. п. те оптуженог на основу 91 б. с. к. з. позивом на 96 и 97 и на III поглавље наредбе М. С. бр. 12710/1921 осуђује на три године затвора. Разлози: Окр. суд је прешао преко границе одређене у закону када је при одмеравању казне применио пропис чл. 69 с. к. з. а не одредбе § 96 и 97 к. з. које су блаже, и јер се према горе наведеним наредбама има примењивати блажи зак. пропис.

Кас. суд је из службене дужности поништио квалификацију дела из чл. 91. б. с. кр. з. и то дело подвео под чл. 100 н. кр. з. и с тим у вези и одмеравања казне, па је оптужен. г за оба дела осудио на 1 годину и 6 месеци. Кас. је суд зато изменио квалификацију, јер је казна предвиђена у чл. 91 б) с. к. з. од 3—10 година, при томе се испод 3 године не може ни у ком случају снизити казна, док је за дело из 100 н. кр. з. предвиђена казна затвора до три године, дакле је блажа.

*

Кре 61/68 1930 (Кас. суд 8/X 1930)

11/IV. 1930 год. је донео окр. суд пресуду којом је Е. Л., даље

Е. К. и С. К. оптужене ослободио од оптужбе и последица, те позивом на § 276 оптужбу одбацио. Разлози: Поред горње тројице оптужених, било је оптужено још троје њих због крађе, али пошто су ова тројица били намештеници код оштећенога, и пошто је оштећени повукао свој предлог за прогон, то је суд у смислу § 323 кр. пост. обуставио даљи поступак против ове тројице. Против горње тројице тј. Е. Л. даље Е. К. и С. К. настављен је поступак, али је оштећени на идућој расправи изјавио да одустаје од оптужбе и према Е. К. јер је и овај био његов намештеник. Услед ове изјаве је суд одбацио оптужбу на основу § 276 с. кр. п. у вези са § 116 к. з. јер по од. 1 ст. 2. чл. 116 повлачење предлога против Е. К. има за последицу то, да се поступак морао обуставити и против остале двојице оптужених.

Кас. суд је дао места ревизији држ. тужиоца, пресуду окр. суда због повреде материјалног закона из сл. б) т. 1 чл. 337 с. кр. п. поништио и упутио окр. суд да у погледу Е. Л. и С. К. даље по закону поступи. — Разлози: у смислу чл. 115 и 116 к. з. ако међу окривљенима има и таквих, против којих се поступак има службено покренути, те ако се приватни предлог повуче против једног од оптужених, то се против осталих има казнени поступак наставити, јер повлачење прив. предлога против једног окривљеног који је намештеник код оштећенога, не повлачи за собом укидање поступка против осталих, против којих се има казнени поступак покренути из службене дужности.

*

Кре 101/19 1930 (Кас. суд 22/X 1930)

Кривим је проглашен оптужени од стране окр. суда што је 14/II 1930 у Н. Саду у сврху да себи прибави протуправну имовинску корист одузео непознатом власнику један пар живине чиме је починио дело крађе из § 314 н. кр. з. које се квалификује као преступ по од. 1 чл. 320 н. кр. з. и т. д. Оптужени је био кажњен пресудом окр. суда од 30/I 1908 због злочина разбојништва на 10 месеци робије, те пресудом истог суда од 20/II 1929 због злочина крађе на 6 месеци робије. — Пресуду окр. суда је напао државни тужилац због повреде мат. закона из т. 2 чл. 337 н. кр. з. зато, што дело оптуженога није подведено под чл. 315 н. кр. з. обзиром на то да је разбојништво у ствари крађа, за коју је потребна још сила или претња, те пошто је на овај начин претходно починио две крађе, то и ако закон у чл. 315 не наводи разбојништво, већ само

крају ипак се само по себи разуме да је законодавац мислио и на разбојништво. — Кас. суд је ревизију одбацио зато, јер у чл. 315 н. кр. з. су предвиђене само осуде због две или више крађа, те како закон не навађа ни разбојништво, ни изнуду ни друга крив. дела у овом члану, то се морало доћи до тог правилног закључка, да је квалификација изречена од стране окр. суда правилна. Према овоме осуда због разбојништва улази у стежицу а не квалификацију.

*

Кре 94/74 1920 (Кас. суд 3/XII 1930)

Ако држ. тужилац код кривичних дела, која се гоне по службеној дужности у току јавног претреса одустане од оптужбе, приватном учеснику припада у смислу ст. 1 од. 3 чл. 269 у вези са ст. 2. реч. 2 од. 2. чл. 53 с. кр. п. право да продужи гоњење и да остане код већ подигнуте оптужбе.

Нема према томе права, да у том часу подигне нову оптужбу или да измењује већ подигнуту.

У овом је случају држ. тужилац по довршеном доказном поступку на јавном претресу одустао од своје оптужбе само против оптуженог М. Д. док је остао при оптужници против оптуженог Њ. С.

По том је прив. учесник и остао у том својству у погледу оптуженог Њ. С. док је једино у погледу М. Д. дошао у положај супсидиарног прив. тужиоца.

Према томе у овом случају, а с обзиром на чл. 324 с. кр. п. не припада приватном учеснику право правног лека ревизије и призива у погледу опт. Њ. С. већ једино у погледу М. Д.

Како је пак за приватног учесника његов заменик изјавио против првостепене пресуде ревизију и призив не само против М. Д. већ и против Њ. С. то се има сматрати да су ти правни лекови изјављени у погледу опт. Њ. С. од лица, које није на то овлаштено, те је зато овај део ревизије одбацио у смислу т. 1 чл. 345 у вези са т. 1 чл. 341 с. кр. п.

*

Кре 167/33 1930 (Кас. суд 22/X 1930)

Против пресуде окр. суда је уложио ревизију оптужени од своје стране и његов бранилац у своје име.

Ревизију коју је поднео оптужени, кас. суд је мериторно рас-

прављао, док ревизију поднету од браниоца одбацио је као законом искључену позивом на у. 1 чл. 345 с. кр. п. у вези са ст. 2 т. 1 чл. 341 с. кр. п. Наиме по од. 3 чл. 324 с. кр. п. бранилац има права самостално да поднесе правни лек само у том случају ако је окривљени малолетан, а како је у овом случају оптужени навршио 21 годину, то има право на правни лек оптужени или за њега његов бранилац, али никако и један и други. Ову ревизију тј. ревизију браниоца је већ имао окр. суд да одбаци, али како то није учинио, то је са овога места одбачена.

*

Кре 176/22 1930 (29/X 1930)

Према чињеничком стању које је установио окр. суд, а које је меродавно и за овај суд, критичне вечери у кафани, у којој су између осталих били оптужени и оштећени, почео је оштећени — који је иначе био насилан човек — задикивати оптуженога, назвао га је стрином, ударио га више пута шаком по лицу и избио му из устију цигарету, а на вратима неколико пута гурнуо и намерно га ударио крилом од врата, док је оптужени молио оштећеног да га мане на миру. Затим је оштећени наредио оптуженоме, да заједно иду кући. У путу су наизменце ишли, сад оштећени, а сад оптужени напред. На концу је оптужени потрчао у правцу своје куће а оштећени за њим. Кад је оштећени стигао до багрема, недалеко од куће оптуженога, сакрио се иза тога багрема, да га оптужени не види, а оптужени је утрчао у своју кућу, одакле је одмах изишао са пушком у рукама а кад је опазио оштећеног — рекао: „бежи ја хоћу пупати“. Оптужени је на ово испалио два метка, и погодио оштећенога у грудни кош и у главу услед чега је оштећени умро. Поред оваког чињеничког стања суд овај је нашао да дело оптуженога садржи у себи све састојке намерног убиства без предумишљаја, која је намера у жестокој узбуђености оптуженог стварана и изведена, а која је узбуђеност тиме била проузрокована, што је оштећени оптуженога у више махова телесно злостављао и нарочито тешко и дубоко вређао, те према томе овде предлежи злочин из ал. 2 § 281 к. з.

Како је окр. суд ипак дело оптуженога подвео под ал. 1 § 281 то је повредио материјални закон, те је зато из службене дужности у овом делу као и у погледу одмеравања казве поништио пресуду окр. суда.

Одбрана је побијала пресуду окр. суда ревизијом зато, што суд суд није установио нужну одбрану. У оправдању своје ревизије је

оптужени навео да га је оштећени без разлога стално нападао, телесно злостављао и да није знао докле ће то напаѓање ићи; и најзад да је услед агресивности оштећенога застрашен био, те је у најгорем случају учинио у грех му уписано дело, прекорачивши границе нужне одбране.

Кас. суд је нашао да је ревизија безразложна зато, јер у часу кад је оптужени испалио пушку на оштећеног, није био од стране оштећеног непосредно а бесправно нападнут, у том је часу оштећени мирно стојао. Према томе нема нужне одбране. Не стоји ни то становиште одбране да је оптужени из страха прекорачио границе нужне одбране, јер је оптужени онда, када је дело извршио био наоружан пуном пушком, док је оштећени био голорук. У оваквим приликама пак не може суд да установи то, да је оптуженим загладао неки нарочит страх.

*

Кре 129/49 1930 (Кас. суд 8/X 1930)

Притвор и истражни затвор који је осуђеник издржао пре то што је првостепена пресуда изречена има се урачунати у изречену казну. Онај део истражног затвора пак који је оптужени издржао од пресуде окр. суда до пресуде овог суда, овај суд је урачунао у казну на темељу од. 2 чл. 420 с. кр. п. јер је призив оптуженога имао успеха.

*

Кре 230/255 1930 (Кас. суд 16/IV 1930)

Из стања ствари које је установио апелациони суд, а које је по чл. 33 н. к. п. меродавно и за овај суд, оптужени је од појединих лица примао разне своте новца у циљу да их уплати у сирочадску благајну, али их није уплатио, већ себи задржао. Оптужени је састављао записнике, потписао на њих странке, саставио решења, потписао их као референт, подметнуо председнику на потпис, оставио признаницу, потписао на њих странке пак предигао новац себи задржао. Најзад излази из тог стања ствари и то да је оптужени у доба, када је инкриминирана дела починио, био старатељ сирочадског стола и да је водио дужност референта али да су му били изузети сви благајнички послови сирочадског стола. Ове је вршила градска благајна као сирочадска благајна. Свака уплата и издатак новца припадао је у надлежност градске благајне.

Услед свега овога у оптужениковим крив. делима постоји само обележје преступа из чл. 318 н. кр. з. односно из чл. 214 и 215 а не и дела из чл. 319 и 397. Нема за ова дела главног потребног критерија да их је оптужени учинио у вршењу своје јавне службе, јер он није био стварно и месно надлежан да прима уплате и да врши уопште благајничке послове. Чињеница да је био намештеник у истом звању, нема важности већ може бити само као отежица узета.

Нижи су судови ипак ова дела оквалификовали злочинствима и преступима по чл. 319 односно 397 н. кр. з. па је зато ваљало прејуду нижих суда у овом делу уништити.

Гоњење за преступ из чл. 318 н. кр. з. предузима се по предлогу, јер то тако прописује од. 2 чл. 318 н. кр. з. — Овог предлога — осим у 8 случајева — нема. У овим случајевима је суд узео да постоји зато, јер су оштећени на претресу код окр. суда затражили оштету. Пошто је за досуђивање оштете потребан крив. поступак, јер се без њега не може оштета досудити, то је суд узео да оштетни захтев инволвира у себи предлог за прогон.

*

Жре 125/36 1930 (Кас. суд 15/XII 1930)

Окр. суд је установио следеће чињеничко стање: Дана 3/III 1930 у Ф. тужио се је II р. опт. своме оцу: I р. опт., да га је оштећени мало пре напао и отео му штап. На то је I р. узео гвоздене виле и пошао у село. Уз пут је свратио у један дућан, и онде се нешто задржао. Када је пак чуо да према дућану иде оштећени, пошао је у сусрет оштећеному држећи виле у руци. У томе је стигао и I р. опт. При сусрету са оштећеним, I р. је опсовао мајку оштећеному и одмах га је вилама по темену ударио. На то је оштећени палицом ударио једанпут једног од оптужених. Одмах затим је II р. опт. стао бости оштећенога, те му задао две озледе у леђа и шест озледа са леве стране грудног коша, које су продрле у унутрашњост грудног коша, једна пак продрла је у срце и тиме проузроковала смрт.

Окр. суд је дело I р. опт. квалификовао по чл. 180 н. кр. з. јер рана коју је он задао није имала трајних последица, није била опасна по живот а лечење је трајало 12—14 дана.

II р. опт. је пак проглашен због злочина лишења живота по од. 1 чл. 167 к. з.

Кас. суд је поништио квалификацију дела што је окр. суд установио и то дело подвео под од. 3 чл. 34 и од. 1 чл. 167 проглашујући га кривим због помагања злочина лишења живота.

Разлози: Из те чињенице да су оптужени заједно ишли и напали оштећенога, да је I р. оптужени гвозденим вилама по темену ударио оштећенога, а нарочито из те околности да је I р. опт. стојао пред оштећеним док му је II р. опт. многобројне, разне по живот опасне ударце задавао, овај је суд дошао до уверења, да се у радњи I р. опт. стичу сва критерија помагања у злочину лишења живота, јер држање I р. опт. морало је појачавати вољу, дизати нападачки дух у II р. опт. чиме је он и психички помагао II р. опт.

Из Адвокатске Коморе

1) Важније или начелне одлуке Одбора Адв. Коморе

ИЗВОД ИЗ ЗАПИСНИКА

са седнице Одбора Адвокатске Коморе у Новом Саду, одржане у Новом Саду 15. новембра 1930. год. у 11.30 часова.

Присутни су: Др. Адамовић Стеван, претседник, Др. Јакишић Жарко, заменик претседника, Др. Николић Никола, Др. Ковач Бодог, Др. Циприс Оскар, Др. Грчић Паја, Др. Мацак Матија, Др. Бојанић Петар, Др. Павлас Игњат, Др. Моч Александар, Др. Секулић Милан и Др. Мајински Коста, чланови одбора.

Претседава: Др. Адамовић Стеван, претседник.

Записник води: Др. Мајински Коста, секретар.

1) После отварања седнице секретар Др. Мајински чита записник са редовне скупштине Адвокатске Коморе од 26. X. 1930. године.

Скупштински се закључци узимају на знање с тим:

а) да се донесени пословници подносе Мин. Правде на одобрење;
б) да се ванредна скупштина не може одржати 7. XII. т. г. јер Одбор 9-це из техничких разлога не може свршити свој елаборат о пензионом фонду, и о томе ће се извести сви чланови, док ће се дан ванредне скупштине касније писмено одредити;

в) да се закључци скупштине у вези са годишњим извештајем поднесу у форми меморандума на надлежно место;

г) ради отклањања повреда адвокатског реда код административних власти закључује се да се Адв. Комора обрати депутативно на г. Бана Дунавске Бановине, а у ову депутацију се изашиљу: Др. Адамовић Стеван, претседник, Др. Павлас Игњат члан Одбора и Др. Мајински Коста, секретар.

2) Адвокатска Комора у Скопљу дописом тражи извештај, да ли претседник општине може у исто време бити и убележени адвокат. Бр. 1013-1930.

Извештава се Адвокатска Комора у Скопљу, да су претседници општина на подручју ове Адв. Коморе чиновници са платом и да према томе у смислу 38. §-а зак. о адвокатима не могу у исто време бити убележени адвокати и упражњавати адвокатску праксу.

3) Др. Њ. Р. адвокат из Ковина у смислу решења бр. 831-1930. подноси примерак извештаја о канцеларији пок. Др. Л. И. те моли да му се установи награда за састављање инвентара. Бр. 1010-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду узима на знање, да је Др. Њ. Р. адвокат из К. у смислу решења бр. 831-1930. саставио инвентар адвокатске канцеларије пок. Др. Л. И. те поднесени примерак инвентара ставља у архиву.

Онај део молбе, којим се тражи установљење награде за састављање инвентара, — одбија се, јер је адвокат и по службеној дужности и из пијетета према своме пок. колеги дужан састављање инвентара бесплатно да врши.

4) Дунавска Финансијска Дирекција, у Новом Саду под бр. 137. 271-1930. извештава, да је одбијена жалба Адвокатске Коморе против разреза допунске таксе. Бр. 1003-1930.

Узима се на знање с тим, да је допунска такса већ и уплаћена.

5) Адвокатска Комора у Сплиту извештава, да је поднела меморандум Министарству Правде, те тражи, да се и ова Комора прикључи томе меморандуму. Бр. 1175-1930.

Решава се да се и ова Комора прикључи меморандуму Адв. Коморе у Сплиту, да се из пројекта односно закона о лекарима избаци одредба, да адвокати не могу заступати пред дисциплинским форумом лекара.

6) Пријава Будински Јанка, ратара из Бачког Крстура против Муњин Милована, судског извршиоца из Куле. Бр. 1180-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду уступа пријаву Будински Јанка, ратара из Бачког Крстура са свима списима г. Старешини Среског Суда у Кули с молбом, да против тамошњег судског извршиоца Муњин Милована крене дисциплински поступак, што је приликом вршења званичне дужности вређао цео адвокатски ред.

7) Министарство Правде извештава под бр. 98949-1930. да је становиште Министарства Финансија, да се на сваку пријаву против адвоката, коју подносе приватни, у смислу тар. бр. 132. зак. о таксама плаћа такса од 20 дин. Бр. 1027-1930.

Узима се на знање, те о томе извештава канцеларија Адв. Коморе ради знања и равнања.

8) Др. Кусинг Евген адв. припр. из Вел. Бечкерека моли за извештај да ли је дужан поново платити 50 дин. у име уписнине, пошто је уписнину пре војне вежбе већ уплатио. Бр. 1066-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду извештава да се Др. Кусинг Евген адв. прип. из Вел. Бечкерека ослобађа од плаћања поновне уписнине од 50 дин. пошто је већ једном уплатио адв. припр. уписнину.

9) Шејтери Никола адв. из Вел. Бечерека жали се против финансијске власти, да решења не упућују адвокатима, него директно странкама. Бр. 1127-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду извештава Министарство Финансија да поједине Фин. Власти у конкретним случајевима не извештавају о своме решењу адвоката као легитимисаног заступника странке, него директно странку, те се услед овога врло често догађа да се пропушта рок за предавање жалба јер странка у уверењу, да је о решењу Фин. власти извештеи и адвокат, не саопштава адвокату да је решење примила.

Да би се отклониле повреде интереса странака и повреде права адвокатског реда, умољава се то Министарство да изволи издати наређење подручним Фин. властима, да у сваком предмету у којем је са пуномоћи легитимисан адвокат као заступник странке упути своје решење адвокату, а не странци.

10) Лазебников Димитрије судија у оставци из Београда моли убележење у именик адвоката са седиштем у Меленцима. Бр. 1142-1930. г.

Адвокатске Комора у Новом Саду одбија молбу Лазебникова Димитрија судије у оставци из Београда ради убележења у именик адвоката са седиштем у Меленци на основу 2. и 3. §-а зак. о адвокатима јер није исказао да је положио прописани адвокатски испит, нити да је као судија био на служби најмање 5 год., јер се његов судски испит који је положио 2. јуна 1923. год. пред врховним Судом за Босну и Херцеговину не може сматрати изједначеним са адв. испитом, јер је овај испит положио пре ступања на снагу новог закона о судијама, а овај закон нема ретроактивне моћи,

11) Др. Вујић Милан адв. из Суботице дописом подноси пријаву против Гајић Богдана држ. тужиоца и Ђорђевић Јована истражног судије у Суботици због одређеног претреса његове адв. канцеларије и заплене канцеларијских списа. Бр. 1147-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду подноси пријаву Др. Вујића Милана адв. из Суботице против Гајића Богдана држ. тужиоца и Ђорђевића Јована истр. судије из Суботице због одређеног претреса његове адв. канцеларије и заплене судских списа Министарству Правде са молбом да по овом предмету одреди што строжији извиђај и да упути главно држ. Тужиоштво у Н. Саду да тражи кретање дисц. поступка и да о резултату поступка извести ову Адв. Комору.

12) Претстојништво Градске Полиције у Вел. Кикинди под бр. 3988-1930. тражи извештај да ли да се молба Др. Брилера Ернеста адв. пр. ради стицања држављанства одбије или повољно реши. Бр. 1028, 1161-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду на допис ад бр. 3988-1930. извештава претседништво градске полиције у Вел. Кикинди, да је Др. Брилер Ернест адв. припр. из Вел. Кикинде био убележен код ове Коморе од 15. фебр. 1928. до 30. септ. 1929. са праксом код Др. Ајденмилера Елемира адв. у Вел. Кикинди, када је брисан из именика на основу извештаја градског начелника из Вел. Кикинде бр. 14771-1929. да се установило да нема држављанство Кр. Југославије; да за време док је био убележен као адв. приправник, против њега није био у току дисциплински поступак нити је био дисциплински кажњен.

13) Маго М. Карло судски вежбеник из Суботице путем Среског Суда у Суботици моли за извештај, да ли може своју привравничку праксу код суда прекинути, нли мора остати непрекидно годину дана. Бр. 962-1930.

Адвокатска Комора у Новом Саду извештава, Маго М. Карла судског вежбеника из Суботице путем Старешине Среског суда у Суботици позивом на бр. предс. IX. Б. 87-1930., да праксу код суда може и прекинути и да ће му се код полагања адвокатског испита урачунати укупно пракса коју је код суда провео.

О овоме се извештава: старешина Среског суда у Суботици ради даљег саопштења.

14) Др. Киш Ђура адвокат из Панчева позивом на решење бр. 618-1930. моли да се разреши од дужности адвоката сиромашних Јованову Живи из Панчева, пошто странка није у стању да му да потребну информацију за састављање тужбе и из разлога што је застарело право на покретање парнице, јер је протекло 30 година од како су некретнине пренесене грунтовно на 2 и 3 лица. Бр. 1231-1930.

Адв. Комора у Новом Саду разрешава Др. Киша Ђуру адв. из Панчева од дужности заступника сиромашних Јованову Живи из Панчева, јер није у стању да му даде потребну информацију за састављање тужбе и што је право на покретање парнице застарило и из разлога, јер је протекло више од 30 година од како су некретнине грунтовно пренесене на 2 и 3 лица.

15) Жалба Др. Фишера Јакова адв. у Суботици против истражног судије у Суботици које је одредио претрес његовог стана. Бр. 948-1930.

Адв. Комора у Новом Саду доставља у препису пријаву Др. Фишера Јакова адвоката из Суботице против истражног судије у Суботици који је одредио претрес његовог стана и адвокатске канцеларије господину претседнику Апелационог суда у Н. Саду са молбом, да се против поступајућег судије крене дисциплински поступак јер се огрешио о законска наређења из 4. алинеје §. 21. зак. о адвокатима и §. 252. К. з. те је овим повређено право и дужност адвоката да чува поверену му тајну.

Ова је повреда тим јача, што је Др. Фишер био приправан да сведочи и меницу изда чим добије разрешницу од своје странке.

II. Уједно се извештава Др. Фишер Јаков, адвокат из Суботице, да је Адвокатска Комора поводом његове жалбе против истражног судије у Суботици, који је одредио претрес његовог стана и осталих просторија поднела г. Претс. Апелационог суда допис, који се у препису прилаже.

38) Др. Павлас Игњат претс. Одбора Тројице моли да се за одбор тројице изаберу 3 заменика. — Решава се, да претс. Адв. Коморе одреди 3 члана Одбора као заменике у Одбор Тројице.

2) МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ

Убележени су код Адвокатске Коморе ови адвокати:

16. октобра 1930. год.	Др. Вујков Васа, Чуруг.
21. " " "	Ђисаловић В. Радивој, Нови Сад.
21. " " "	Срдановић Славко, Вршац.
30. " " "	Ђорђевић Јован, Суботица.
30. " " "	Ђићић Славко, Суботица.

Адвокатске канцеларије преместили су ови адвокати:

10. октобра 1930. год.	Глумац Богдан, из Чуруга у Жабалъ.
17. " " "	Др. Абоњи Хинко, из Ковачице у Н. Сад
19. новембар " "	Др. Келерт Б. из Суботице у Хоргош.
19. " " "	Др. Ковач Лауш из Хорг. у Ст. Кањижу
19. децембар " "	Др. Абоњи Хинко из Н. Сада у Ковин.

По молби брисан из списка адвоката:

13. децембар 1930. Кнежевић Бранко адвокат из Панчева услед именовања за Кр. јавног бележника у Панчеву.

Од 16. октобра 1930. до укључиво 23. децембра 1930. год. убележени су код Адвокатске Коморе ови адвокатски приправници:

13. октобра 1930.	Др. Кути Золтан, Сента.
22. " " "	Неорчић Иван, Суботица.
31. " " "	Шуваков А. Александар, Ст. Бечеј.
3. новембар " "	Павковић С. Паја, Вел. Бечкерек.
8. " " "	Пешић Лазар, Суботица.
10. " " "	Штерн Тибор, Суботица.
15. " " "	Кацауров Иван, Нови Сад.
15. " " "	Завишић Коста, Сента.
19. " " "	Гердец Златибор, Вршац.
8. децембра " "	Новић Јефта, Нови Сад.
13. " " "	Петић Петар, Вршац.
22. " " "	Киш Лав, Панчево.

**Услед положеног адвокатског испита брисани су из именика
адвокатских приправника**

21. октобра 1930. Срдановић Славко, Вршац.
21. „ „ Ђисаловић В. Радивој, Нови Снд.
21. „ „ Ђићић Славко, Суботица.

Услед смрти брисан је из именика адвокатских приправника

6. новембра 1930. Видаковић Жељко, Суботица.

По молби брисани су из именика адвокатских приправника

28. октобра 1930. Др. Лаковић Душан, Вел. Кикинда.
15. новембра „ Завишић Коста, Сента.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

— :: —

Алманах новосадске продуктне и ефектне берзе, саставили Др Бранко Петровић и Др. Александар Табаковић. Шт м-парија „Уранија“, Нови Сад 1930.

Пре кратког времена изишао је из штампе Алманах Новосадске берзе за ову годину у одличној редакцији главног секретара берзе г, Дра Б. Петровића и правног саветника г. Дра А. Табаковића.

Овогодишњи Алманах отскаче изнад свих досадањих издања тиме, што претставља потпуну систематску кодификацију виртуелних узанса и осталих прописа, који се односе на формално и материјално наше берзанско законодавство и судовање.

Алманах наиме, који прелази 300 страница текста, садржи следеће: 1) Наше берзе у служби народне привреде, 2) Статут Новосадске Продуктне и Ефектне Берзе са поступником изабраног суда, 3) Опште одредбе (узанси) за трговину робом на Новосадској Продуктној и Ефектној Берзи са коментаром, 4) Посебне одредбе (узанси) за трговину житарицама, 5) Посебне одредбе (узанси) за трговину брашном и млинским производима, 6) Посебне одредбе (узанси) за махунасте плодове, уљано семење и друге пољопривредне продукте, 7) Посебне одредбе (узанси) за трговину пасуљом, 8) Посебне одредбе (узанси) за трговину кромпиром, 9) Посебне одредбе (узанси) за трговину свињском масти, сељевом сланином, сушеним свињским месом, живим и закланим свињама и рогатом марвом, 10) Посебне одредбе (узанси) за трговину вином, 11) Посебне одредбе (узанси) за трговину сеном и сламом, 12) Посебне одредбе (узанси) за трговину медом, 13) Посебне одредбе (узанси) за трговину кожом и крзном, 14) Правилник за утврђивање узор-типа пшеничног брашна, 15) Правилник (опште одредбе) за вађење мустри код приговора против каквоће робе, 16) Правилник о поступку берзанског стручног поверенства, 17) Правилник о берзанским састанцима и раду берзанских агената, 18) Правилник о утврђивању и објављивању берзанских курсева, 19) Правилник о дужностима и правима концесионираних берзанских агената, 20) Правилник делегације берза Краљевине Југославије, 21) Дунавски уговор, 22) Трговање ефектима. Узанси за трговање ефектима на Новосадској Продуктној и Ефектној Берзи, 23) Регистрирање и котирање ефеката, 24) Рочни (термински) послови, 25) Закон о јавним берзама, 26) Додатак. Измена статута, 27) Формулари и 28) Списак чланова Новосадске Продуктне и Ефектне Берзе.

Сам овај приказ садржине Алманаха довољан је да истакне и подвуче његову важност за заинтересоване трговце и јуристе.

Но посебну управо трајну вредност овогодишњем Алманahu даје нарочито горе под 3) наведено издање општих одредаба (узанса) за трговину робом на Новосадској Продуктној и Ефектној Берзи са опсежним *коментаром* сваке поједине узансе из пера правног саветника исте берзе г. Дра Александра Табаковића.

Овај коментар претставља први рад ове врсте у нашој правној литератури, што само собом служи на част аутору, а осим тога је овим декоративно попуњена осетна празнина у практичном нашем берзанском судовању. Коментар је уз то, по срећи, и веома добар, те практичан, а ово потоње тим више, што се не задржава само на тумачењу одредаба наше новосадске берзе, него указује паралелно и на односне одредбе осталих берза наше Краљевине, а посебно има у виду и установе берза суседних земаља, у колико се односе нарочито на потребе наших трговаца и трговине уопште у дунавском базену.

Коментар претставља посве успело дело. Г. Др. Табаковић је доказао овим коментаром како одлично познавање узанса и респективне стране литературе, тако и здрав критериј за јуридикчко расуђивање. Обзиром на улогу аутора при практичној примени ових узанса код берзанског судовања, коментар Дра Табаковића оставља драг поверења и може рефлектовати на претензије готово автентичног тумача узанса на нашој Берзи.

За овогодишње издање Алманаха припада стога Управи берзе и редакторима свако признање.

Др. Ми.

Власник: Адвокатска Комора у Новом Саду. — Лист уређује Уређивачки
Одбор. Уредник: др. Коста Мајински, адвокат, секретар Адв. Коморе,
Нови Сад, Његошева бр. 10.

Штампарија Браће Грујаћ, Нови Сад

